

**KUVASSA
EDUSTETTUNA
AINAKIN 350 VUOTTA
UHUŠIANON JA
JÄSENJÄRJESTÖJEN
TYÖTÄ:
ROHKAISEVA NÄKYMÄ –
YHDESSÄ!**

Veto. Veto, ...

YHTEISKUNNAN
SUURET TRENDIT
KUVASTUVAT PIENTEN
YHTEISÖJEN TYÖSSÄ:
**UHUŠIANON JA SEN
JÄSENJÄRJESTÖJEN
JUHLASEMINAARI
3. - 4.9. 2016**

**JORMA REINIMAA
KERTOI SALLASTA
MOROGORON:
RUOHONJUURITASOLLA
RAKENTAMISTA**

**KEHITYSYHTEISTYÖ
KRIISISSÄ:
TIMO LAPPALAISEN
ANALYYSI**

Uhušiano

Seminaarin osanottajat Sastamalassa syksyllä 2016. Keskellä Reijo Salonen, yksi uranuurtajista sekä Marja-Liisa Swantz eturivissä toinen oikealta.

Welcome good old friends, veterans in development work—and all those involved in development matters!

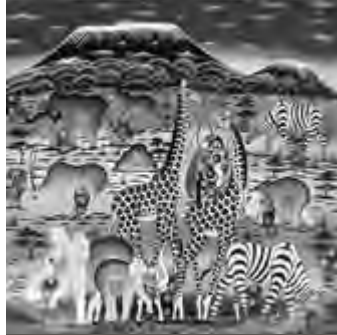
"Welcome to this seminar of Uhušiano, our good old friends, veterans in development work and other persons involved in development matters! We call this event a jubilee seminar for two reasons. Uhušiano has been active in the field of development for the past 26 years, and some of its member organizations for more than 30 years. Having been active this long in various projects shows persistence. The other reason is that we have invited two persons who directed many Finnish grassroots civil society organizations to establish projects in

Me osallistumme
Maailma kylässä-
festivaaliin
27.-28.5.2017.
Mahdollisuuksien
tori-teltassa
yhdessä Äetsän
kehityskaareen
ja Masingi-seuran
kanssa.

Nähdään
Kaisaniemen
puistossa.

Tervetuloa!

Tansania

Tansania (swahiliksi ja engl. Tanzania), virallisesti Tansanian yhdistynyt tasavalta (swahiliksi Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, engl. United Republic of Tanzania) on noin 40 miljoonan asukkaan valtio Itä-Afrikassa.

Sen rajanaapureita ovat Kenia, Uganda, Ruanda, Burundi, Kongon demokraattinen tasavalta, Sambia, Malawi ja Mosambik. Idässä Tansania rajoittuu Intian valtameriin.

Maan pääkaupunki siirtyi virallisesti vuonna 1996 Dar es Salaamista Dodomaan, mutta monet hallintovirastot sijaitsevat edelleen Dar es Salaamissa.

Tanzania, particularly in the Morogoro area at the beginning of the 1990s.

[...]

The two persons are Reijo Salonen and Jorma Reinimaa. Legend has it that Reijo Salonen and his late wife Raija Salonen who got to know each other at a summer course held at the Viittakivi institute in the late 1980s were both concerned of the fact that the traditional, expensive bilateral development aid did not reach the ordinary, poor population and that there was practically no communication and cooperation with the people concerned. These two wise people started to figure out what to do in order to make grassroot development work possible.

The Salonen family had been living in Tanzania for more than ten years. They knew local people and their needs, and particularly orphan children were close to Raija Salonen's heart. They got close to a group of young people who did not have great chances in life but who were keen on having a better life and a better education. Raija Salonen taught them to read and to write and taught them English.

After considering various options these three persons - the Salonens and Jorma Reinimaa - planned a Finnish-Tanzanian workshop the premises of Viittakivi institute. They invited ordinary Tanzanians as well as representatives of Finnish non-governmental organizations. The Ministry for Foreign Affairs granted the funds.

As a result the workshop was arranged at Viittakivi in 1989. The participants were members of Finnish organizations as well as some twenty Tanzanians from the Morogoro area, men and women, some were young and some people a bit older. The Morogoro participants stayed in Finland for a month visiting different organizations in various parts of the country. I did not participate in the workshop, but I met some Tanzanians in Vammala and got to know the charismatic Salonen couple. Immediately after greeting me they asked me if I would be willing to come to Tanzania together with some Finnish health workers in order to get to know the Tanzanian health system. Under the leadership of the Salonens we made a successful tourist trip to Tanzania. We are still on the same road.

At the beginning of the 1990s, immediately after the workshop, many projects started off in Tanzania, there were up to twenty of them at specific times. This was just the right time, as big changes were taking place in Tanzania. The country switched to the multi-party system and the market economy as well as structural adjustment programs. These big changes weakened the official services, especially in the fields of education and health where many development projects were active.

We have the joy and the honour to welcome our guest speaker, Professor Marja-Liisa Swantz, who has gone a long way in Tanzania and who knows Tanzania well. She lived a long time in Tanzania, before Tanzanian independence, at the time of Tanzania gaining independence and thereafter. She was present at the Dar es Salaam Stadium when the flag of the United Kingdom was lowered and the Tanganyika flag was raised. The night was full of people joy, with people shouting 'Uhuru'... Freedom!

The Finnish ambassadors to Tanzania, Kari Karanko and Ilari Rantakari are invited to speak at this occasion. They were ambassadors to Tanzania in the time from the 1980s to the late 1990s. They were important advisors and hosts to the actors and newcomers of the Finnish development organizations. Both also visited the projects, both in

roadless areas and far in the bush. Last but not least we have here Timo Lappalainen,

the visionary general manager of Kepa, the central civic and social organization in Finland for development work. He is an outstanding speaker by the grace of God. He is a reverend.

Between the speeches we will see videos on the very beginning of Tushikamane Training Centre idea, Raija Salonen tells and discuss with the people from Morogoro and Iisalmen Kehy-paja. Two other videos tell how the development work of Vaasa Association's development work was getting a start and a video by Msingi Association tells how a school day in Tanzania is like.

Welcome to the seminar!"

Editorial: Heli Pimenoff, Uhusiano chair; translation by Traute Stude.

Valmistautuminen seminaariin alkoi myöhään perjantailtana, kun järjestäjätiimi saapui joka puolelta Suomea Sastamalaan. Kokoontuminen herätti jälleen vanhan yhdessä tekemisen tunteen ja palon. Tämän vuoden seminaariin osallistui 32 henkilöä, jotka tulivat kuudesta Uhusianon jäsenjärjestöstä sekä kunniavieraina Reijo Salonen Ulla Suomisen seurassa.

Ensimmäisen intensiivisen seminaaripäivän jälkeen kutsuivat Heli ja Georg Pimenoff kaikki seminaarivieraat tervetulleiksi illanviettoon kotiinsa Rautaveden rannalle. Illanvietto oli paljon muutakin kuin osanottajien lukumäärä tai kotipaikat. Illanvietossa verannan takkatuli valaisi syyskuun yötä. Vieraiden ja isäntäväen kokemukset ja kertomukset, väittelytkin, risteilivät ja kehittyivät ja ideoita jäi itämään. Vanhat hyvät tutut tavattiin uudelleen ja uusiin tutustuttiin. Maailma laitettiin taas kerran tolalleen. Kiitokset isäntävälle seminaarin hyvästä järjestelystä, onnistuneesta illanvietosta ja viikonlopusta.

PÄÄKIRJOITUS

Heli Pimenoff avaa Uhusiano-seminaarin

Hyvät ihmiset, vuosien varrella tutuksi tulleet ystävät, kyt-veteraanit ja muut asiasta kiinnostuneet! Tervetuloa Uhusiano-seminariin!

Olemme nimenneet tämän seminaarin juhlaseminaariksi kahdesta syystä. Uhusiano on tehnyt kehitysyhteistyötä jo 26 vuotta, jotkin sen jäsenjärjestöistä yli 30 vuotta. Saavutus sinänsä ja osoitus sinnikkydestä.

Toinen syy on se, että täällä on läsnä kaksi henkilöä, jotka ovat saaneet aikaan sen että suomalaisten ruohonjuuritason kansalaisjärjestöjen hankeryöppy käynnistyi Tansaniassa, erityisesti Morogoron alueella 1990-luvun alussa.

He ovat Reijo Salonen ja Jorma Reinimaa. Tarina kertoo, että Reijo Salonen ja hänen edesmennyt vaimonsa Raija Salonen tapasivat ja tutustuivat Viittakiven opiston kesäkurssilla 1980-luvun lopulla. Heillä oli yhteinen huolenaihe siitä, että perinteinen, kallis kahtenvälinen kehitysapu ei tavoittanut tavallista, köyhää väestönosaa kehitysmaissa, eikä ihmisten välistä vuorovaikutusta, kohtaamista eikä yhteistyötä juurikaan ollut. He löivät viisaat päänsä yhteen ja pohtivat keinoja ruohonjuuritason kehitysyhteistyön tekemisestä mahdolliseksi.

Saloset olivat asuneet ja eläneet Tansaniassa yli 10 vuotta. He tunsivat paikallisia ihmisiä ja heidän tarpeitaan, erityisesti orpolapset olivat Raija Salosen sydäntä lähellä. Heidän ympärilleen kertyi joukko elämän- ja opinhaluisia nuoria, joiden eväät elämään olivat heikot. Hän opetti heitä lukemaan ja kirjoittamaan ja oppimaan englantia.

Saloset – Reinimaa -kolmikko sai sitten pohdintansa tuloksena järjestää Suomessa, Viittakiven opistossa suomalais-tansanialaisen työpajan, jonne kutsuttaisiin tavallisia tansanialaisia ihmisiä ja suomalaisten kansalaisjärjestöjen edustajia. Kolmikko teki anomuksen ulkoministeriöön ja saivat rahoituksen. ►

Niinpä Viittakivessä pidettiin kesällä 1989 työpaja, johon osallistui suomalaisten järjestöihmisten lisäksi parikymmentä tansanialaista, miehiä ja naisia, nuoria ja vähän varttuneempaakin väkeä Morogoron alueelta. Morogorolaiset viipyivät Suomessa kuukauden ja he vierailivat eri järjestöissä ympäri Suomea. Itse en osallistunut työpajaan, mutta tapasin muutaman tansanialaisen täällä Vammalassa ja tutustuin myös Salosen varsin karismaattiseen pariskuntaan. Melkein heti käteltyämme he kysyivät, lähtisinkö Tansaniaan kahden muun terveysalan ihmisen kanssa tutustumaan tansanialaiseen terveydenhuoltoon. Onnistunut turistimatka tehtiin Salosten opastuksella. Tällä tiellä ollaan vieläkin.

Työpajan jälkeen heti 1990-luvun alkupuolella Morogorossa käynnistyi monia hankkeita. Parhaimmillaan projekteja on parisenkymmentä. Tämä osui varsin oikeaan saumaan, sillä 90-luvun alussa Tansaniassa elettiin muutosten aikaa, kun siirryttiin monipuoluejärjestelmään ja markkinatalouteen ja tehtiin rakennesopeutusohjelma. Nämä kaikki heikensivät julkisia palveluja ja niiden saatavuutta, erityisesti koulutuksessa ja terveydenhuollossa, joihin moni hankkeista kohdentui. Samaan aikaan Tansaniassa alkoi paikallisten kansalaisjärjestöjen perustamisaalto.

Meillä on ilo ja kunnia saada juhlapuhujaksemme professori Marja-Liisa Swantz, pitkän tien kulkija ja Tansanian tuntija. Hän on asunut osan elämästään Tansaniassa, ennen maan itsenäistymistä, itsenäistymisen aikaan ja itsenäistymisen jälkeen. Hän oli läsnä Dar es Salaamin stadionilla kun Yhdistyneen kuningaskunnan lippu laskettiin tangosta ja tilalle nostettiin Tanganyikan lippu. Yö kaikui uhuru-huudosta -’ vapaus, vapaus’.

Saamme kuulla myös kahden Suomen Tansanian-suurlähettilään puheenvuoron, Kari Karangon ja Ilari Rantakarin. Heidän suurlähettiläskautensa ajoittui 1980-luvulta 1990-luvun loppupuolelle. He ovat olleet merkittäviä vaikuttajia, neuvonantajia ja isäntiä suomalaisille kansalaisjärjestöjen toimijoille ja keltanokille. Molemmat heistä ovat myös vierailleet hankekohteissa, olivatpa ne missä tahansa puskissa tai tiettömien taipa-leiden takana. Sokerina pohjalla on täällä ilonamme Kepan toiminnanjohtaja Timo Lappalainen, visionääri ja puhuja luojaan armosta. Pappi kun on.

Molempina päivinä näemme videoita Tushikamanen koulutuskeskuksen alkuajoista, kun Raija Salonen keskustelee koulutuskeskuksen periaatteista morogorolaisten ja lisalmen Kehypajan ihmisten kanssa. Klinikka nousi vuorille -video kertoo Hombozan klinikasta. Msingi-seuran video kuvaa millainen on tavallinen koulupäivä Tansaniassa.

Tervetuloa!

Uhusianon jäsenjärjestöt:

1985

Äetsän kehitysmaaseura, Sastamala

1987

lisalmen Nuorison Tuki vuonna 1974 ja lisalmen Kehypaja vuonna 1987, lisalmi

1987

Msingi-seura, sen nimi oli aluksi Msingin ystävyysseura, Janakkala

1988

Hyvinkään kehitysmaayhdistys

1990

Vaasan kehitysmaayhdistys, Vaasa, Vasa u-landsförening, Vasa

1990

Uhusiano, aluksi nimellä Tushikamane ry, nimenmuutos 1998, Sastamala

1991–2002

Viittakiven tuki, terveyskeskus-projektin loputtua erosi Uhusianon jäsenyydestä, Hauho (joka nykyisin on Hämeenlinna)

1996–2006

Vanhustyön keskusliitto, perustettu 1949 Helsinki, mainitut vuodet Uhusianon jäsenenä

1997

KehyApu ystävät/Toinin tori, Toinin tori on toiminut menestyksellä jo 1990-luvun alusta, vaikka vasta vuonna 1997 se haki ulkoministeriön hanketukea, Äänekoski

1990–2012

Setlementtinuorten liitto, joka sulautui Suomen setlementtiliittoon vuonna 2012

2012

Suomen setlementtiliitto jatkoi Setlementtinuorten liiton kehitysyhteistyötä

Uhusianon vaiheita – suunnitellaanko tulevaisuuttakin

Näitä seminaarejahan on pidetty monet kerrat, niissä on keskusteltu pienten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöstä jo ehkä 25 kertaa. Rohkaisevaa seminaareissa on ollut se, että olemme voineet koota yhteen neljä tahoa: rahoittajat, tekijät, tutkijat ja kouluttajat.

Tämän jutun vieressä on Georg Pimenoffin kuvaus maailmantilanteesta 1980-90-lukujen vaihteen tienoilla. Siinä on lyhyesti toisen maailmansodan jälkeinen historia ja kansalaisliikkeet jotka panivat kaiken entisen syvään muutokseen. Kukapa ei muistaisi iskulausetta Make love not war. Se olisi myös suomeksi iskevä: Rakasta älä sodi.

Äetsän kehitysmaaseura syntyi Äetsän opiston opintopiirien ympärille vuonna 1985, erityisesti Helena Kekkosen vierailun jälkeen. Hän toi terveiset Mbezistä Tansaniasta. Siitä syntyi vastavierailu ja sitten projekti.

Suomessa Salosten pariskunnan ja Jorma Reini- maan ideat ja karisma johtivat siihen että järjestettiin suomalais-tansanialainen työpaja Viittakiven opistolla Hauholla vuonna 1989. Se synnytti monia pieniä projekteja ja Tushikamane ry:n.

Vaasan työväenopistossa Kaarlo Koskimiehen luotsaama Muuttuva maailmankartta -opintopiiri ja luennoitsijat Kimmo Kiljunen, Marko Ulvila, Risto Isomäki ja Marja-Liisa Swantz vaikuttivat siihen että Vaasan kehitysmaaseura perustettiin.

Näissä ja hyvin monissa muissa tapauksissa ympäri Suomen perustana on työnväenopisto tai kansalaisopisto, joissa ihmiset kokoontuivat yhteen.

Paikallisuus

Järjestöt kattavat maantieteellisesti huomattavan osan Suomea, vaikka joitakin selvästi paikallisia tihentymiä on havaittavissa, erityisesti Vaasan seutu ja Sastamalan seutu. Merkillä pantavaa taitaa olla myös se, että Helsingistä kotoisin olevat järjestöt ovat vanhoja, alkujaan kotimaisiin yhteiskunnallisten epäkohtien parantamiseen tarttuneita järjestöjä, jotka ovat edelleen merkittäviä koko Suomessa. Suomen setlementtiliitto on perustettu vuonna 1918 ja Vanhustyön keskusliitto vuonna 1949.

Pohjoisin Uhusianon jäsenjärjestö on lisalmen- sa lisalmen nuorison tuki/ lisalmen Kehypaja, itäisin Kuopiossa Toivala-säätiö, läntisin Vaasassa

Vaasan kehitysmaaseura - Vasa u-landsförening ja eteläisin Helsingissä Suomen settlementtiliitto.

Pirkanmaalla sijaitsevat Äetsän kehitysmaaseuran projektien kotipaikat. Nykyisin Kanta-Hämeeseen kuuluivat Hauho, Viittakiven tuen kotipaikka ja Msingi-seuran kotipaikka Janakkalassa.

Tansania

Infrastruktuuri oli heikkoa Tansaniassa 1980-1990-luvuilla. Se oli silloin vielä yksipuoluemaa ja kun Tansania siirtyi markkinatalouteen, yksityistämisprosesseihin ja rakennesopeutusohjelmiin, niin suunnilleen samoihin aikoihin syntyi myös Tansaniassa kansalaisjärjestöbuumi. Alkavissa tansanialaisissa järjestöissä oli monia ns. postilaatikkojärjestöjä, joiden päätarkoitus oli kerätä perustajalle rahaa länsimaalaisilta donoreilta. Oli luonnollista että suomalaiset järjestöt auttoivat toinen toistaan ollessaan Tansaniassa, seurantamatkalaiset toivat ja veivät viestejä, muun muassa kuitteja, jotka olivat pitkään hittituote.

Kattojärjestö

Kun Uhusiano perustettiin ei ollut kovin outoa, että siitä tuli kattojärjestö nimenomaan käytännön projektityön helpottamiseksi. Kattojärjestön tarve väheni ja lopulta tuli tarpeettomaksi, kun viesti- ja pankkiyhteydet paranivat.

Alussa ei ollut sähköpostia, ei nettiä, ei kännyköitä, puhelimet toimivat huonosti. Morogorossa oli pitkään ainoa ulkomaille soittava puhelin postissa, sitten myös hotelli Hiluxissa. Pankit eivät olleet luotettavia, projektirahaa vietiin Tansaniaan käteisenä. Tämä toiminta oli kyllä hallittua, aina tiedettiin kuka vie kenellekin seurantamatkalle olevalle ja kuinka paljon. Kattojärjestöteemasta 'Mitä hyötyä Uhusianosta on' käytiin aika kipakka keskustelu Uhusiano-tiedotteessa vielä syksyn numerossa vuonna 2007.

Sähköposti ja vähitellen kännykät tulivat käyttöön Leo Söderqvistin työn aikana.

Koordinaattori

Käytännön asioiden sujumista parantaakseen Uhusiano palkkasi koordinaattoriksi vuonna 1995 tansanialaisen Heriel Kitururun, jonka kanssa oli tehty jo vuosia yhteistyötä. Hän tunsu suomalaisia ja suomalaisten tapoja ja osasi tulkita ne niin että kaukaisten kylienkin asukkaat ymmärsivät mistä puhuttiin. Ja myös toisin päin, hän osasi tulkita kyläläisten ajatukset suomalaisille. Hän raportoi ja järjesti seurantamatkalle tulevien suomalaisten kyläkäyntejä. Lisäksi hän oli useimmiten mukana suomalaisjärjestöjen seurantamatkoilla kylissä. ►

Kepa ja UNGO tulevat mukaan yhteistyöhön

Uhusianon aloitteesta Kepan yhteystoimitsija Leo Söderqvist aloitti työnsä Morogorossa, Kepa palkkasi hänen avukseen Heriel Kitururun hoitamaan käytännön yhteistyön sujumista.

Uhusianolla oli omia projekteja, muun muassa vuosina 1995-2003 Koulutus- ja evaluointi-hanke. Sen arvioinnin myötä vahvistui UNGO:n aloitteesta ajatus, että Morogorossa tarvitaan kansalaisjärjestöjen informaatio- ja resurssikeskus, joka voisi tarjota tietoja ja taitoja ja koulutusta UNGO:n jäsenjärjestöille. UNGO on Morogoron läänin kansalaisjärjestöjen kattojärjestö, joka perustettiin vuonna 1998. Uhusianolla on ollut yhteistyösopimus UNGO:n kanssa yhteisen hanketyön ajan. Yhteistyö UNGO:n kanssa kesti vuodesta 2004 vuoteen 2013, jolloin resurssikeskushanke luovutettiin UNGO:lle.

Yhteysjärjestö: seminaarit

Uhusianon kattojärjestörooli muuttui kun ajat muuttuivat. Rooli yhteysjärjestönä tuli selvemmin esille Uhusiano-seminaareissa. Vaasan kehitysmaaseura järjesti ensimmäisen seminaarin kansalaisjärjestöille Vaasassa lokakuussa 1992. Sitä kutsuttiin Morogoro-seminaariksi.

Seminaarien järjestämisestä tuli vuosittainen perinne. Vaasan kehitysmaaseura on järjestänyt seminaarin useamman kerran, vuosina 1994, 2004 ja 2013.

Itse asiassa on tarkoitus ollutkin, että jäsenjärjestöt järjestäisivät seminaareja vuorotellen, jolloin kosketus myös paikallisuuteen tavoitettaisiin. Seminaareja ovat Vaasan lisäksi järjestäneet ainakin Äetsän kehitysmaaseura, Uhusiano, Viittakiven tuki ja Toivala-säätiö.

Seminaarin nimeksi vakiintui Morogoro-seminaari, mutta se vaihtui Uhusiano-seminaariksi koska ulkoministeriön kansalaisjärjestöyksikkö ei pitänyt hyvänä paikallisuuteen viittaavaa nimeä.

Vuosien kuluessa Uhusiano-nimestä taisi tulla taakka, koska joidenkin mielestä vaikutti siltä, että Uhusiano olisi ominut seminaarin. Tähän käsitykseen on ehkä vaikuttanut sekin, että

aktiivisesti toimivien jäsenjärjestöjen määrä on vähentynyt.

Seminaarin ideana on että mahdollisimman monet tahot osallistuisivat seminaareihin, huolimatta siitä ovatko ne avunantajia vai avunsaajia. Ongelmia on kaikilla osapuolilla, vaikka ne ovat luonteeltaan erilaisia. Alustajina ja keskustelijoina ovat olleet lähes joka vuosi ulkoministeriön edustajat, Kepan edustajat, usein tutkijoita ja kulttuurivaikuttajia ja jäsenjärjestöjen aktiivisia ihmisiä.

Tansanialaisten vieraiden osuus seminaarien sisältöön on ollut myös erittäin tärkeä, ajankohittaisen tiedon välittämistä suomalaisille.

Yhteysjärjestö: Uhusiano-tiedote

Vuonna 1995 Uhusiano-seminaari pidettiin Karkussa Päiväniemen seurakuntakodin tiloissa. Seminaarin kuluessa yleisöstä nousi esiin kysymys, kuinka tästä kaikesta saisi tiedon muillekin kuin läsnä olleille. Vastauksena oli että julkaitaan lehti. Sitä ei ollut oikeastaan aikaisemmin suunniteltu, mutta kun kysyttiin mistä saataisiin lehden toimittaja, yleisön joukosta erityisopettaja Sointu Perähuhta ilmoitti, että hän voi tehdä sen. Ja hän teki sen.

Sitä pitäen Uhusiano-tiedote on ilmestynyt vaihtelevalla menestyksellä, useimmiten kaksi numeroa vuodessa, niin luin toimintasuunnitelmassa on mainittu, jonkin kerran yksi numero ja yhden loistokauden aikana kolme numeroa vuodessa.

Yhteysjärjestö: nettisivut

Uhusianon nettisivuilla on kaikki Uhusiano-tiedotteet digitoituna. Michael Diedrichs on tehnyt tämän suuren työn alkusyksyllä 2016. Tiedotteista saa nyt selville projektityöstä ja sen vaiheista sekä ulkoministeriön linjauksista ja käytännön toimista aivan eri tavalla ymmärtämystä kuin aikaisemmin, kun nyt niitä voi tarkastella aikajärjestyksessä, pidemmän perspektiivin mukaan.

Uhusianon ajankohtaisista tapahtumista on myös ajan tasalla olevaa tietoa paremmin kuin menneinä vuosina – www.ushusiano.fi.

Toinen valtava ponnistus on ollut aikajanan luominen Uhusianon nettisivuille. Sen avulla voi nähdä paremmin kuin aikaisemmin sen, että Uhusiano ei ole vain yksittäinen suomalainen kansalaisjärjestö, vaan vahva, vaikkakin pieni osa maailmanlaajuista kansalaisyhteiskuntaa.

Aikajana palvelee hyvin mikrohistorian ajatusta nähdä maailmanlaajuinen kehitys yhden pienen järjestön kautta.

Nyt netissä oleva aikajana ei ole lopullinen totuus. Pyydämme siihen kommentteja, korjauksia ja yksityiskohtia.

Yhteysjärjestö: sanakirja

Minun mielestäni maailmassa on vain yksi sanakirja. Kaikilla muilla sanakirjoilla on määritteinä millä kielellä ja mille kielelle sanakirja on tehty, niitä on loputtomiin. Meille sanakirja on swahili-suomi-swahili-sanakirja, Uhusianon aikaansaannos ja edelleen ainoa lajissaan.

Helsingin yliopiston Aasian ja Afrikan kielten ja kulttuurien laitoksella professori Arvi Hurskaisen johdolla koottu ja kartutettu swahili-korpus on sanakirjan pohjana. Siitä valittiin 10 000 useimmin esiintyvää sanaa, joista johdoksineen tuli swahili-sanakirjan perusta. Sanojen ja ilmaisujen käyttöesimerkit ovat aitoja, korpuksesta poimittuja esimerkkejä. Sanakirjan toimittivat laitoksen kasvatit Anu Abdulla, Riikka Halme (nykyisin Riikka Halme-Berneking), Lotta Harjula (nykyisin Lotta Aunio) ja Marjukka Pesari-Pajunen. Sanakirjan kustantaja on Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Uhusiano huolehti sanakirjan rahoituksesta, jota saatiin ulkoministeriön tiedotusmäärärahoista ja opetusministeriöltä. Tiedotusrahoitus toimi vähän erilaisilla periaatteilla kuin nykyisin.

Swahili-suomi-swahili-sanakirja julkaistiin Afrikka 2002 -tapahtumassa Kaapelitehtaalla Helsingissä.

Sanakirjasta on ilmestynyt kolme painosta. Seuraavan painoksen pitäisi olla korjattu, uudistettu painos. Vähän yli kymmenessä vuodessa kieli muuttuu niin paljon, että se pitää ottaa huomioon sanakirjassakin.

Uhusiano muuttuu aikojen muuttuessa

Ajan trendit ja painopisteet näkyvät myös siinä, että Uhusiano määrittelee tehtäväkseen tänä päivänä tiedotuksen, koulutuksen ja verkostoitumisen. Tälle muutokselle hyvä alku on tiedotteiden digitointi, aikajana ja ajatus tehdä Uhusianon historia.

Historian tarkoitus ei ole paistatella yhden järjestön tekemisiä, vaan saada näkökulmaa kaikkien niiden järjestöjen toiminnan avulla, jotka ovat tai ovat olleet Uhusianossa mukana tai yhteistyössä sen kanssa toiminut Morogorossa kehitys yhteistyöprojekteissa. Järjestöjen monialaisuus tuo esille kiinnostavia näkökulmia. Tässä yksi kiinnostava näkökulma on paikallisuus, useita projekteja yhdellä melko suppealla alueella, monista eri aihepiireistä.

Mitä ajattelette, ryhdytäänkö?

Elina Puhto, Uhusiano ry

Ei kaikki lopukaan 90 vuodessa – professori Marja-Liisa Swantz kertoo

Kun täytin 90 vuotta, ajattelin ettei nyt enää mitään. Laitoin kaikki kirjat syrjään, mutta sitten viides kirjani julkaistiin viime vuoden lopussa Oxfordin yliopiston listoilla, vaikka ajattelin, ettei se tule kansainvälisille markkinoille. Aikanaan kirja julkaistaan myös Suomessa (Swantz: In search of living knowledge, 2016).

Kirjoitin tätä puhettani liuskan verran englanniksi ja sitten yhtäkkiä huomasin, että nythän puhun suomeksi.

Vuodesta 1952 lähtien olen ollut tekemisissä Tansanian kanssa. Menin amerikkalaisen papin kanssa naimisiin vuonna 1954 ja menimme lähetystyöhön. Olimme muun muassa Tansaniassa Dar es Salaamin stadionilla kun Tansanian itsenäisyys julistettiin. Kaikkiaan olimme Tansaniassa vuoteen 1975 saakka.

Väitöskirja

Vuonna 1964 aloin tehdä tutkimusta antropologiasta. Se oli samalla kehitys yhteistyön tutkimusta. Olimme viisitoista vuotta Tansaniassa koko perhe ja tähän aikaan sijoittuu myös väitöskirjani materiaalin kerääminen ja materiaalin analysointi väitöskirjaksi professori Bengt Sandlerin menoroimana. Väitöskirja esitettiin Upsalan yliopistossa vuonna 1970.

Vuonna 2015 vähän ennen joulua kävin viikoksi Tansaniassa. Kuntayhteistyö Hartolan kunnan ja Iramban kuntayhteisön kanssa oli loppuvaiheessaan. Se on ollut viimeinen yhteistyökuvioni ja se koski sitä, mitä kuntaliittotasolla voidaan tehdä kehitys yhteistyön hyväksi.

Olen ollut kehitysmaainstituutin johtaja yhdeksän vuotta ja opettanut osallistuvan kehitys yhteistyön periaatteella, joka on onnistunut parhaiten Tansaniassa.

Kannanotto evaluaatioihin

Minua huolettaa valtava rahojen käyttöön liittyvä ongelma ja vääränlainen rahojen käytön arviointi. Arviot eivät toimi. Osallistuva, yhdessä tehty arviointi on oikeaa, ei ulkopuolisten. Ne jotka eivät tee kehitys yhteistyötä, eivät saisi arvioida. En hyväksy tällaista ulkopuolisten tekemien rahojen käytön arviointeja. ►

Arvioijat arvioivat arviointeja – mikä on arviointipohja?

On tietenkin seurattava rahataloutta, mutta muuten korkealle koulutetuilla virkamiehillä ei ole taitoa arvioida hankkeita, jos he eivät ole osallistuneet projektin kulkuun millään tavalla. He ovat hienoja arvioijia ja kirjoittavat tuhatsivuisia raportteja, mutta mitä niistä todella näkee.

Kuka lukee, ei kukaan.

Raha on tärkeä osa kehitysyhteistyötä, mutta raha ei toimi itsessään. Ihmiset, jotka eivät ole käytännön asioiden kanssa tekemisissä, eivät ymmärrä arviointeja.

Mitä arvioidaan ja mitä projektit vaativat? Nämä tosiasiat eivät kulje yhdessä. Osallistuvaa tutkimusta tehdään Kalifornian yliopistossa ja jossain muissa yliopistoissa eli tarkoitan action researches. Tällaista tarvitaan kaikkialle.

Liennyttymistä varmaankin tapahtuu

Minulla oli paljon negatiivista sanottavaa mutta on jotain positiivistakin.

Positiivista elämässäni ovat ihmiset, ihmiset ovat elämäni sisältö. Olen nähnyt, mitä ihmiset osaavat omassa maassaan ja kuinka sitten saada heidät innostumaan uusista asioista.

Aluksi kansalaisjärjestöt ja lähetystyö olivat erillään, koska kansalaisjärjestöt pitivät lähetystyötä liian asenteellisena. Lähetystyö ja kehitysyhteistyö olivat kaksi eri asiaa. Mitään uskonnollisuutta ei saanut mainita kansalaisjärjestöissä. Ihan hullua, koska monissa kulttuurissa uskonto on elämänpohja.

Tässä suhtautumistavassa on toivottavasti tapahtumassa liennyttämistä.

Kansalaisjärjestöjen historia on pitkä – Kari Karanko, suurlähettiläs emeritus

Esitän aluksi kiitokseni kaikille tämän tilaisuuden järjestäjille. Minusta on aina ollut miellyttävää tavata uhusianolaisia milloin Tansaniassa ja milloin Sastamalassa.

Elina Puhto esitti, että Uhusianon hankkeesta ja sen monien vuosien vaiheista tulisi saada aikaan kokonainen historiakuvaus. Uhusiano-tiedotteiden saattaminen digitaaliseen aikaan on erinomainen asia ja historian kirjoittaminen on erinomainen ajatus, josta kannattaa miettiä, millä tavalla ja millaisella sisällöllä se tehtäisiin. Rahoittajia kyllä löytyy. Tämänäyttymiset julkaisut saattaisivat kiinnostaa Koneen tai Erkköjen säätiöitä. Kannattaa miettiä millä tavalla tällaisen digitaalisen tuotteen aikaansaaminen muotoutuisi yhteistyössä kaikkien mukana olleiden kanssa mukaan lukien myös tansanialaiset yhteistoimintaihmiset ja kylät. Tämänäyttyminen historia ei ole suomalaisten historiaa, vaan yhteistyön historiaa, jossa molemmat osapuolet ovat mukana. Historia voidaan kirjoittaa myös osallistuvana historiana. Silloin siitä tulee jännittävä ja mielenkiintoinen, joka peilaa omaa toimintaamme yhteistyökumppaniemmekin näkökulmasta käsin.

Luin vastikään kirjan Selma Rauniosta, lähetyslääkäristä joka sai kutsun Ambomaalle lähetystyöhön. Hän sai erivapauden opiskella Helsingin yliopistossa lääkäriksi vaikka oli nainen. Hän kuului siihen ikäluokkaan suomalaisia naisia, jotka 1800-lopulla ja 1900-luvun alussa opiskelivat erivapaudella. Hänen toiminnastaan on kirjoitettu mielenkiintoinen kirja joka kertoo Namibian terveydenhoitotilanteesta, ihmisten kanssa työskentelystä ja koulutuksesta 1900-luvun alussa. (Elina Heikkilä ja Maarit Nurmi: Minä voin mennä. Ambomaan ensimmäinen naislääkäri Selma Raunio 1873–1939. SLS 2015.)

Usein unohdamme että kansalaisjärjestötyö, joka lähti liikkeelle voimakkaasti 1980-luvulla, ei ole uusi asia. Tekijät vain ovat uusia. Samaa työtä ovat tehneet pitkään lähetysjärjestöt, lähetyslääkärit ja opettajat, olivatpa nämä sitten Suomen lähetysseuran tai vapaiden suuntien ja -järjestöjen ihmisiä. Lähetysseura oli Namibiassa jo 1870-luvulta alkaen ja Lähetysseuraa pyydettiin Tansaniaan ottamaan vastuu toisen maailmansodan jälkeen saksalaisista lähetysasemista.

Vieraskirjat kertovat

Katselin vieraskirjojani. Niitä on iso pino. Sen lisäksi meillä on saunakirjoja. Viralliseen vieraskirjaan kirjoitettiin vain nimi vierailuajan lisäksi, mutta saunakirjat ovat värikkäitä, monet teistä ovat kirjoittaneet niihin ajatuksiaan ja piirtäneetkin tultuane Morogoron puskesta Dar es Salaamiin ja saunaan. Vieraskirja on hyvä työväline, koska millään ei muista kuka milloinkin kävi. Se on työväline myös tänä päivänä, kun miettii mitä on tapahtunut tai keitä ihmisiä on tullut tavanneeksi. Vieraskirja pitää tallessa myös tapahtumien vuosiluvut ja päivämäärät

Olin Tansaniassa vuosina 1974–1976 ja Sambiassa 1974–1976. Silloin ei ollut kotilomia kuin joka toinen vuosi, joten vietimme lomiam Tansaniassa ja käytiin lasten kanssa joka paikassa. Erityisen viehättävää oli vierailla kehitysyhteistyö- ja lähetysjärjestöjen luona eri puolilla Tansaniaa. Käytiin luonnonpuistoissa ja järjestetyillä safareilla. Korkeasaaren intendentti Ilkka Koivisto järjesti Dar es Salaamin suomalaislapsille muurahaissafarin Morogoroon Mikumin kansallispuistoon. Ensin tuntui sitä, että muurahaisia ei ole, mutta kun etsii, niin löytää. Kaikkea tällaista tekin olette kokeneet, kun olette olleet eri puolilla Tansaniaa erilaisissa tehtävissä.

Parasta ovat ihmiset

Parasta kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyössä on se, että ollaan tekemisissä ihmisten kanssa, heidän ehdoillaan, heihin ja teihin luotetaan. Silloin kun ihmiseen luottaa, silloin myös he luottavat niihin, joiden kanssa tekevät yhteistyötä. Projektityössä saattaa olla ongelmana se, että projekteja tehdään ikään kuin ulkopuolisina. Voi olla, että aikataulut ovat sen verran tiukkoja, että ei ole aina mahdollista ottaa paikallisia ihmisiä mukaan. Kulttuurinen vuorovaikutus on erittäin tärkeää koska olen ajatellut, että on aika tylsää jos kulttuuria harrastavat ihmiset eivät ole mukana eivätkä kertomassa oman taiteensa kautta, mitä täällä on, mitä kehitysmaissa tapahtuu.

Yksinkertainen tapa kulttuurikontakteihin oli kun olin Tansaniassa Suomen suurlähettiläänä, otin yhteyttä kaikkiin niihin taiteilijoihin ja kulttuuriryhmiin jotka olivat tulossa Tansaniaan. Sanoin, että ostakaa matkalippu, saatte asua meillä, mutta asumiseen kuuluu se että vähintään kaksi päivää varataan Suomen ja Tansanian kulttuuriyhteistyöhön. Muuten heidän ohjelman sa on vapaa. Näin tehtiin. Muun muassa Avanti! ja Hurja Ruut kävivät Tansaniassa. Tällaisesta toiminnasta on tullut mielenkiintoinen yhteistyön lisä suomalaiseen kulttuurivaihtoon.

Tansanian kirjallisuuden antologia

Kun Johan von Bonsdorff oli tulossa Tansaniaan, hän pyysi, että saisi tavata tansanialaisia runoilijoita ja kirjailijoita. Siitä seurasi mielenkiintoinen viikonloppu. Kävin viikkoa ennen hänen tuloaan Dar es Salaamin keskuskirjastossa. Siellä oli vanhoja tuttuja ja suomalainen kirjastonhoitaja. Meillä on yhteistyötä myös Kirjastoseuran kanssa. Kysyin, onko kirjastossa sellaisia kirjailijoita, jotka kirjoittavat pöytälaatikkoon. Kirjastoväen silmät levisivät, sillä tällaista asiaa kysyttiin ensimmäistä kertaa. – Niitä on vaikka kuinka paljon, mutta kukaan ei lue niitä. – Kirjoittavatko runoja vai lyhyttä proosaa, novelleja? – Moni kirjoittaa omasta elämästään, tarinoita omasta kylästään mutta omalla kielellään. – Entä swahiliksi? – Harvemmin. Voi olla että paikallinen tarina on elävämpi paikalliskielellä kirjoitettuna, ajattelin. Sovittiin kirjastossa, että von Bonsdorffia tulisi tapaamaan virka-asuntoon muutama kirjoittaja. Arveltiin, että tapaamiseen tulisi ehkä 10 henkeä, mutta heitä tulikin 30 eri puolilta Tansaniaa. Jokainen pöydän ympärillä luki tekstejään, meillä oli kääntäjiä, jotka käänsivät teksti englanniksi. Johan von Bonsdorff kuunteli tarinat ja käännökset äänitettiin. Kyllä siitä jonkinlainen radio-ohjelma syntyi.

Heräsi ajatus, että tehdään tansanialaisen kirjallisuuden antologia. Muistanette varmaan, että Suomessa julkaistiin useampana vuonna antologioita, joissa nuoret saivat julkaistuksi omia kirjoituksiaan. Rakennettiin yhdessä kärkeä Pienen Karhu -kustantamon kanssa idea antologian toteuttamisesta, laadittiin budjetti ja valmisteltiin tätä kulttuurihanketta yhdessä Dar es Salaamin pääkirjaston kanssa. Aineisto lähetettiin Suomeen. Siihen saatiin kehitysyhteistyön hallinnolta vastaus, että Suomi ei harjoita kulttuuri-imperialismia. Mietin mitä kulttuuri-imperialismia antologian julkaiseminen on.

Arvioinneista

Marja-Liisa Swantz esitti varman ihan oikeutettua arvostelua arvioinneista. Olin evaluoinnista vastaava päällikkö ulkoministeriössä vuosina ►

1993–1998. Rakensimme evaluaatiotoimintaa tekijöitten kokemusten pohjalta, myös muunkin kokemuksen pohjalta, että voisimme täyttää niitä vaatimuksia joita Marja-Liisa Swantz laatoi pöytäan.

Kerron muutamia esimerkkejä. Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan edustajat tulivat luokseni ja sanoivat, että he haluavat mennä evaluoimaan hankettaan Intiassa. Mietin vähän aikaa ennen kuin sanoin, että heidän täytyy tehdä toimenkuva ja sitten mietitään mitä tehdään. Sanoin että menette sinne ja katsotte hankeasiakirjojen pohjalta, mitä projektissa on saatu aikaan. He lähtivät niine hyvineen ja tulivat takaisin. Olivat aika kauhistuneita, he eivät olleet koskaan aikaisemmin käyneet projektikylissä. Ei siellä ollut käynyt heidän New Delhissä toiminut yhteyshenkilönsäkään. Etäisesti hoidetuilla hankkeilla pakkaa olemaan ehkä vähän toivottuja ja paljon ei-toivottuja vaikutuksia.

Toinen esimerkki on Maaseudun sivistysliiton projektista

Maaseudun sivistysliiton ihmisiä tuli luokseni ja kertoivat että heillä on kanaprojekti Sambiassa, joka pitäisi evaluoida. – Hienoa, sanoin, mutta voisitteko ensin mennä R-kioskille ja ostaa instant-kameran, sellaisen 24-kuvaisen, sitten kaksi ruutuvihkoa ja lyijykyniä ja kirjekuoren. Lähetätte kaikki nämä projektille postissa. Entisissä Iso-Britannian alusmaissa posti toimii aina.

Aikanaan vastaus tuli. Ruutuvihon vasemmalle sivulle oli liimattu valokuva, teksti vieressä heimon omalla kielellä - tongaksi - ja englanniksi. Se oli paras evaluaatio, joka koskaan on tehty.

Jos evaluoijat olisivat menneet projektiin, he olisivat tietysti oppineet paljon, mutta evaluaatiossa on parasta, että ne jotka ovat asianosaisia eli hyödynsääjia pohtivat yhdessä tuloksia ja vaikutuksia ja samalla pohtivat myös mitä muuta voitaisiin tehdä perheiden tulojen lisäämiseksi kuin kanala, joka oli tässä tapauksessa lähtökohta. Ne jotka ovat mukana hankkeissa, ovat todella tekemisissä kylän arkipäivän todellisten elämänmahdollisuuksien kanssa. Kanala on kyllä olemassa ja

munia myydään turistikeskuksiin ja suuren tien varressa.

Kulttuurinen näkökohta

Mosambikissa, Etiopiassa ja Vietnamin tehtiin evaluaatio kehitysavun kulttuurisesta dimensios- ta. Kaikissa näissä maissa meillä oli evaluaatioon kytkettynä paikallinen tiimi, jota johti paikallinen henkilö. He olivat henkilöitä, jotka ymmärsivät, mitä voisi olla kulttuurinen vuorovaikutus siinä kehitysyhteistyössä, jota Suomi tekee näitten maitten kanssa. Suomesta oli mukana varsinaisessa evaluointitiimissä kaksi arkkitehtia ja yksi professori. Tämä oli mielenkiintoinen evaluaatio. Kun ryhmä palasi Suomeen ja kun myös noiden maiden omat ryhmät tulivat tänne yhteiseen seminaariin, niin pystyttiin kokoamaan näkemykset siitä, miten kulttuurisen näkökulman kautta voidaan kehittää yhteistyötä. Tämä arviointi on saatavissa ulkoministeriön kehityspoliittiselta osastolta.

Kepan evaluaatio

KEPAn kanssa tehtiin yhteistyötä ja arviointeja. Suomessa on satoja kansalaisjärjestöjä, jotka ovat rekisteröityneet, mutta esimerkiksi hollantilaiset, joiden kanssa tehtiin evaluointihanketta, eivät ymmärtäneet kansalaisjärjestöjen yhteistyötä eivätkä Kepan tyyppisen organisaation olemassaoloa. Jaana Airaksinen oli tuon evaluaation suomalainen yhteyshenkilö. Hollantilaisilla ei ollut kovinkaan selkeää kuvaa siitä, minkälaista ”järjestöjen maan Suomen” kansalaisjärjestötoiminta parhaimmillaan voisi olla ja on. Suomessa ymmärrettiin, että yhteistyö eri kansalaisjärjestöjen kanssa on tärkeää myös toimintaa koordinoivan Kepan kautta.

Hilkka Pietilä

Kehitysjoukkotoimikunnan neuvottelukunnan mietinnön perusteella Kepa ryhtyi järjestämään kehitysjoukkoja. Hilkka Pietilä oli neuvottelukunnan puheenjohtaja. Hän kirjoitti noin kolme vuotta sitten omaelämäkerran, joka on yksi hienoimpia elämäkertakirjoja joita olen lukenut. Voi vain ihmetellä kuinka hän pystynyt elämään sellaisen elämän ja kuinka hän on saanut sen mahtumaan 220 sivuun elegantisti ja todentuntuisesti. Hilkka Pietilä kuoli 18.12.2016.

- *Hilkka Pietilä: Yli rajojen, INTO kustantamo 2013.*

Kuvassa: Kari Karanko ja Jorma Reinimaa.

Selkokieltä tarvitaan – Ilari Rantakari, suurlähettiläs emeritus, Kulttuurin ja uskonnon foorumi Fokuksen puheenjohtaja

Ilari Rantakarin ehdotuksesta pidettiin hiljainen hetki poismenneen suurlähettiläs Jorma Paukun muistolle.

Kiitos mahdollisuudesta kommentoida aiempien puhujien näkemyksiä sekä kiinnittää huomiota joihinkin kokemuksiin oman työn näkökulmasta.

Marja-Liisa Swantz huomio ja vaade lisätä osallistuvaa ja osallistavaa evaluaatiota ja tutkimusta on olennaista ja siinä on todella parannuksen paikka. Erilaiset motiivit kehitysyhteistyössä on myös saatava tuoda avoimesti esiin. Aina ei ole saanut ilmaista vapaasti motiivia kehitysyhteistyöhön, esimerkiksi uskonnon merkitystä ei ole useinkaan saatu käyttää perusteena vaikka kehitysyhteistyön pitkä historia on pääosin ollut uskonnon ja lähetysjärjestöjen käynnistämää ja toteuttamaa. Uskonnollinen ja katsomuksellinen argumentaatio on kuitenkin tärkeää ja välttämätöntä yhteiskunnassa. Muutos on tapahtumassa ja se vauhdittuu – ei vähiten siitä syystä, että islam on mediassa ja keskustelussa esillä joka päivä. Valitettavasti tämä tapahtuu useimmiten pelkojen ja stereotyyppien sekä vihapuheen muodossa – mutta uskontoa ja katsomuksia ei voi enää keskustelussa sivuuttaa.

Kari Karanko kertoi osuvasti puheenvuorossaan muun muassa, että luottamus ja kulttuuri vaikuttavat ratkaisevasti yhteistyöhön ja vaikuttaa keskeisesti sen onnistumiseen.

Traute Studea on syytä onnitella omatoimisesta projektista samoin kuin monia muita toimijoita ja näiden saavutuksista Tansaniassa.

Mikä mahtava määrä niin Uhusianon verkoston kuin muiden hankkeiden piirissä toimineita ihmisiä on vuosikymmenten aikana vaikuttanut ja tehnyt upeaa työtä ja joista on matkan varrella tullut ystäviä.

Esimerkki toimintaympäristöanalyysin puutteesta

Timo Lappalaisen analyysi kehitysyhteistyöstä oli mainio. Maailma on muuttunut ja olennaisen tärkeä lähtökohta ja jatkuva tarve on varmistaa

huolellinen toimintaympäristöanalyysi. Usein on analyysissa onnistuttu, mutta takavuosina on myös epäonnistuttu tai tekemisen ja auttamisen innossa se on jäänyt kokonaan huomiotta. Erityisesti teollisissa hankkeissa riittävän toimintaympäristöanalyysin teko on osoittautunut kohtalokkaaksi.

Otan esimerkin tansanialaisesta sahateollisuus- hankkeesta. Hankeen valmistelussa toki arvioitiin raaka-aineen saatavuus, suhteellisen yksinkertainen teknologia, työvoiman saatavuus ja koulutuksen toteutettavuus ja myös tuotteiden kysyntä ja markkinat. Hankkeena kaikki edellä mainittu saatiin onnistumaan, mutta toimintaympäristöanalyysin puute ilmeni kun hanke luovutettiin yhteistyösopimuksen mukaisesti Tansanian valtiolle.

Valitettavasti tuolloin Tansanian yksityissektori oli varsin heikko ja valtio itse toteutti myös tuotannollisia hankkeita – ilman esimerkiksi erillisiä yksityissektorin tapaan toimivia valtionyhtiöitä. Hanketta ja sahan toimintaa jäi hoitamaan valtionvarainministeriö. Tulokset osoittautuivat varsin heikoiksi – taloudellinen viime kädessä vastuu oli ministeriöllä, ei itse sahayrityksellä. Esimerkiksi uuden sahanterän hankintaan piti lähettää Arushasta kirje ministeriöön Dar es Salaamiin, ja ehkä kolmen kuukauden kuluttua tuli vastaus, ettei nyt ole rahaa. Ei tarvittane muita esimerkkejä – sahayrityksenä kannattava toiminta loppui. Tansanian valtiojohtoisuudesta tuotannollisena toimijana luopumiseen meni vielä pari vuosikymmentä. Sitä edelsi vielä vastahakoinen suhtautuminen vaikkapa naapurimaista tulevien yritysten ostopyrkimyksiin. Arushan saha on sittemmin ymmärtääkseni yksityisenä yrityksenä toiminut alkuperäisen hankkeen tavoitteiden mukaisesti.

Lääketehtaan, paperitehtaan, fosfaattitehtaan ja kaivostoiminnan toimintaympäristöanalyysissä oli samanlaisia, mutta myös muita markkinointia ja tuotantokustannushintoihin liittyviä puutteita, mutta niiden analysointi saa jäädä toiseen kertaan. ►

Populismien vaara

Näytämme elävän niin lähiympäristössämme kuin Euroopassa ja koko maailmassa jonkinlaista totuudenjälkeistä aikaa. Vinoutunut kansallismielisyys ja outo populismi sekä perusteleminen vihapuhe ja aggressiivisuus ovat pesiytyneet julkiseen keskusteluun ja kanssakäymiseen.

Tällaisesta ovat esimerkkejä esimerkiksi perinteisestä monikulttuurisesta ja -uskontoisesta Intiasta, jossa äärihindut ovat suhtautumassa vihamielisesti, ja jopa väkivaltaisesti muihin satoja ellei tuhansia vuosia alueella eläneisiin uskonollisiin, etnisiin tai kulttuurisiin väestönsosiin.

Samoin Sri Lankassa vaikuttaneet neljä uskontoa ja kolmen muun uskonnon edustajat ja niiden edustamat väestönosat ovat joutuneet enemistösinghaleesien vihamielisyyden kohteeksi.

Toivottavasti Tansania säilyy vakaana ja eri uskonnot, heimot, etniset ryhmät ja kulttuurit hyväksyvänä maana – mielenkiintoista on seurata nykyisen presidentin ja hallinnon toimintaa tässä suhteessa.

Ja mikä surullisinta ja ehkä kaikkein uhkaavinta on suurvaltojen, kuten Venäjän ja USA:n sisällä tapahtunut totuudellisuuden sivuuttaminen ja populistinen kansallisuusmielisyyden uho.

Valitettavasti myös Suomessa olemme populismien ikävissä vaikutuspiirissä. Erityisesti islam ja siihen liittyvä vihapuhe on huolestuttavan yleistä. Populismi on myös vaikuttanut järkyttävällä tavalla kehitysyhteistyövarojen laskuun ja erityisesti kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksiin kehitysyhteistyön toteutuksessa. Muutoinkin kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet Suomessa ovat erityisesti toiminnan rahoituksen mutta myös muiden toimintaedellytysten suhteen vaikeutuneet.

Näyttää siltä, että tällainen populismi ei näytä väliaikaiselta pahalta unelta, vaan on ikävä kyllä tullut vallitsevaksi – toivottavasti voimme kuitenkin taistella tuloksellisesti tällaista kehitystä vastaan.

Pitää löytää uusia kumppanuuksia

Nykymuotoista kehitysyhteistyötä on tehty 1900-luvun puolivälistä asti ja sitä on tarpeen jatkaa entistä määrätietoisemmin. On tärkeitä kuitenkin löytää uusia kumppanuuksia ja tapoja tehdä yhteistyötä. Olennaisia erityisesti naisten ja tyttöjen koulutuksen ja terveydenhuollon hankkeiden ohella myös tuotannolliset kohteet yritysten ja säätiöiden kanssa ovat mahdollisia. Monikansallisten yritysten ohella myös suomalaiset keskisuuret ja pienet yritykset ovat kiinnostumassa yhteistyömahdollisuuksista – Finnfun-

dillehan on lisäksi osoitettu ainoana toimijana lisää kehitysrahoitusta. Yritysvastuu kuuluu yhä useamman yritystoimijan sisäisiin linjauksiin.

Nuorten mukaan saanti on jatkuva haaste. Nuoret haluavat toimia juuri nyt ja saada tulosta heti eivätkä esimerkiksi 10–15 vuoden pitkäkestoiset hankkeet ole silloin houkuttelevia. Mutta onneksi myös sitkeitä ja sitoutuneita henkilöitä löytyy, kuten täällä seminaarissa.

Ilmastomuutos ja ympäristökysymykset lienevät myös nuoria kiinnostavia – heidän ja tulevien sukupolvien elinmahdollisuuksistahan on viime kädessä kysymys.

Lienee populismien vaikutusta että julkinen sektori painottaa yksilöiden ja yhteisöjen omaa vastuuta. Näyttää myös siltä, että muun muassa seurakunnissa ja järjestöissä jäsenmaksuina ja ’veroina’ kerätyt varat vähenevät ja ollaan yhä enemmän vapaaehtoisten lahjoitusten varassa. Toivottavasti tämä suuntaus ei jää yksinomaiseksi, vaan pystymme kääntämään myös julkisen sektorin osuuden sille kuuluvalla vastuullisella kansainväliselle tasolle.

Kunnioittavaa selkokieltä tarvitaan

On hämmäntävää, että eduskunnassakin saa puhua nykyään lähes mitä tahansa – jopa vihapuhe tihkuu läpi. Toivoisi eduskunnan puhemiehistön ja muun johdon puuttuvan tiukemmin tällaiseen kehityskulkuun.

Vaikka toimintaympäristömme on muuttunut totuudenjälkeiseksi ajaksi, tarvitaan edelleen ja yhä kipeämmin globaalisti pitkäjänteistä toimintaa kehityksessä ja omassa maassamme. Turvapaikanhakijat ja pakolaiset ovat muuttaneet niin meillä kuin koko Euroopassa ilmeisen pysyvästi olosuhteitamme ja niihin vastaamista. Köyhyys ja epäoikeudenmukaisuus rehottavat uusien tavoin keskuudessamme.

Tarvitsemme yhä enemmän rohkeaa, aktiivista ja selkokielistä kansalaisyhteiskuntaa. Sen pitää rohkaistua ja olla vielä enemmän proaktiivinen. Uusille sukupolville täytyy selkokielellä kertoa tarpeellisista toimintatavoista ja kansalaisyhteiskunnan tehtävästä.

Myös eri järjestöjen ja yritysten edustajille, kuntapäätäjille ja ainakin oman alueen kansanedustajille täytyy puhua tärkeistä asioista kunnioittavalla selkokielellä.

Työleirien taipaleelta – Viittakiven tuki kehitysyhteistyössä / Jorma Reinimaa

Suomen viime sodan suurien menetysten joukossa oli perin pohjin tuhottu Lappi. Paljon ei apua Suomeen ulkomailta heti sodan jälkeen tullut. Yksi apumuoto oli kuitenkin amerikkalaisten kveekareiden avustustyö. Se alkoi heti kun asukkaat palasivat Rovaniemen raunioille. Jaettiin ruokaa, lääkkeitä, vaatteita, kenkiä, telttoja, maitopulveria kouluruokaloihin, siemenperunoita. Avustustyön yhdeksi ja pitkäaikaiseksi muodoksi tuli kylissä pidetyt kansainväliset vapaaehtoiset työleirit. Niihin tuli ihmisiä Suomesta ja ulkomailta. Leireillä autettiin kyläläisiä heidän rakentaessaan uudelleen tuhotut talonsa. Toiminnan järjestämisessä oli mukana monta suomalaista kansalaisjärjestöä, esimerkiksi Suomen Huolto ja Suomen Punainen Risti.

Ensimmäiset työleirit järjestettiin 1946 Rovaniemen Autissa ja Sallan Hirvasvaarassa. Leirikohteet valittiin yhteistyössä paikallisten jälleenrakennuslautakuntien ja sosiaaliviranomaisten kanssa. Työ oli pääasiassa rakennustyötä vaikka muutakin työtä tehtiin. Seuraavana kesänä oli leirejä jo seitsemän, ja leirit jatkuivat seuraavina vuosina.

Onnistuisiko työleiri Afrikassa tai Intiassa

Vuonna 1983 kävin Tansaniassa ensimmäistä kertaa Marja-Liisa Swantzin kanssa. Mietin työleirijätystä, mutta ei lähtenyt käyntiin. Ystäväkuntahanke perustettiin Hauhon kunnan kanssa, joskaan rahaa ei pyydetty kunnalta. Emme saaneet koskaan kuitenkaan vastapuolelta Tansaniasta vastausta ja homma kaatui. Msingin ystävyyskaupunki perustettiin 1986. Aktiivinen kiinteä ryhmä toimii vieläkin tämän ystävyyskaupungin hyväksi.

Toinen ajatus oli työleirijätystä. Vuonna 1989 lähdettiin työleirille Tansaniaan. Piti lähteä vai-

mon kanssa, mutta lopuksi meitä lähti 30 henkilöä. Seuraavaksi tarvittiin kolme kylää ja työleirit olivat näillä kolmella paikkakunnalla.

Kuluneina 25 vuotena on työleirejä ollut 64, niissä on ollut mukana 450 suomalaista ja noin 15 000 tansanialaista työleirikylissä, ilman palkkaa kuten kaikki suomalaisetkin leiriläiset. Leirejä on ollut Tansaniassa paitsi kolme, jotka olivat Zimbabwea. Työleirien järjestäminen jatkuu yhä, toimijana ainakin Msingi-seura ry (aikaisemmin Msingin ystävyysseura).

Urriaavasta Afrikkaan

Itse olin työleirillä vuonna 1959 Sallan Urriaavassa. Urriaapa oli asumattomaan korpeen rakennettu uudisasutuskylä, rintamamieskylä. Kyläläiset olivat muuttaneet sinne 1956. Talot olivat keskeneräisiä, mutta niissä kuitenkin asutiin. Navettoja ei kaikkia ollut vielä rakennettu ja pellot olivat pitkälti raivaamatta. Kylän taloissa leiriläiset tekivät mitä tarvittiin. Rakennettiin navettoja, maalattiin ja kunnostettiin taloja, raivattiin peltoa, tehtiin heinää ja kaikkea muuta. Leiri kesti puolitoista kuukautta ja 37 leiriläistä oli noin 10 eri maasta.

Minulle tuo leiri oli merkittävä kokemus. Kymmeniä vuosia myöhemmin se johti minut pohtimaan työleirien järjestämistä Afrikassa. Monien mutkien ja monien henkilöiden yhteistyön tuloksena vuonna 1990 alkoivat kymmenen suomalaista leiriläistä rakentaa kyläläisten kanssa terveysasemaa tiettömän taipaleen takana olevaan Hombozan kylään Uluguru-vuorilla Morogorossa Tansaniassa. Äetsän seudun kehitysmaaseura antoi leiriläisille rakennuskassaan 3000 markkaa ja leiriläiset sijoittivat kukin omia rahojaan 300 markkaa. Näillä 6000 markalla ostettiin rakennustarvikkeita, sementtiä, puutavaraa, kattopeltiä sekä ovat ja ikkunat. Rakennus saatiin kolmessa viikossa vesikattoon. Kylässä ei ollut savea, joten tiiliä ei voitu tehdä ja polttaa, vaan rakennus muurattiin luonnonkivistä.

Samaan aikaan aloitettiin lähistöllä kaksi muuta työleiriä, Tangenin ja Changarawen kylissä. Rakennettiin kyläterveysasemaa ja kansakoulua. Mukana näissä olivat myös Harjavallan Kehitysmaakauppayhdistys ja Tushikamane ry.

Toimintamalli

Kehittyi toimintamalli, jossa oli mukana neljä tahoa: Kyläläiset, jotka halusivat osallistua kylänsä kehittämiseen ja tehdä palkatonta talkootyötä. Paikallisviranomaiset auttavat ja neuvovat rakentamisvaiheessa sekä toimittavat tarvittavan henkilökunnan ja huolehtivat valmistuneen rakennuksen toiminnasta, oli se sitten koulu ►

tai kyläterveysasema. Suomalainen kansalaisjärjestö, joka omillaan sekä ulkoministeriön myöntämällä varoilla hankkii rakennustarvikkeet Tansaniasta. Suomesta tulleet vapaaehtoiset leiriläiset, jotka kustantavat itse omat matkansa ja ylläpitonsa kylässä ja tekevät työtä palkatta. Hankkeet olivat kyläläisten vastuulla ja heidän johdossaan. Työleiriläiset tekivät työtä yhdessä kyläläisten kanssa.

Leireille lähtijöitä on ollut aina tarpeeksi vaikka mitään varsinaista tiedotustoimintaa ei ole harjoitettukaan. Kyläläiset ovat olleet innostuneita ja hankkeet on aina rakennettu valmiiksi. Ulkoministeriö on aina myöntänyt haetut avustukset. Tansanialaisten paikallisviranomaisten kanssa ei ole ollut ongelmia vaan paikallisviranomaiset ovat suhtautuneet hankkeisiin erittäin myönteisesti.

Viitakiven tuki

Viitakiven tuki aloitti kyläterveysasemien sarjan vuonna 1991 Ruahan kylässä. Terveysasemia rakennettiin vuosien mittaan viisi.

Samana vuonna alkoi Msingin ystävyysseura ry:n ensimmäinen työleiri pienessä Msingin kunnassa kaukana Tansanian sisäosissa. Msingi oli Hauhon ja Janakkalan kuntien ystävyyskunta. Yhteistyö Msingin kunnan kanssa jatkuu yhä, se on jatkunut jo 30 vuotta ja saanut monia muotoja. Kunnan kaikkiin kolmeen kylään on rakennettu uudet kansakoulut ja kunnan kolmen kylän yhteinen terveysasema on rakennettu. Paljon muuta toimintaa on ollut ja se jatkuu yhä.

Setlementtinuorten liitto ry liittyi toimintaan mukaan vuonna 1994, jolloin työleirillä alettiin kyläläisten kanssa rakentaa kansakoulua Lubungon kylään Morogoron läänissä. Edellisenä vuonna oli käyty neuvottelemassa kouluviranomaisten kanssa aloitettavista hankkeista ja laadittu kolmivuotinen suunnitelma kyläkansakoulujen rakentamisesta. Se on jatkunut alustavan kolmi-vuotiskauden jälkeen monet vuodet.

Urriaapa ei ole unohtanut

Soitin vuosia sitten Urriaapaan. Umpimähkään yhteen kylän taloista ja kysyin puhelimeen vastanneelta isännältä, mahtaako kylässä kukaan muistaa työleiriä, joka siellä oli viitisenkymmentä vuotta sitten. ”Totta kai”, sanoi isäntä Erkki Jokelainen, ”minäkin muistan, olin silloin yhdeksänvuotias ja meidän talossa oli töissä Mike ja Gitta”. Porvoolaistyttö Gitta ja irlantilainen Mike menivät sittemmin naimisiin ja asuvat Helsingissä. He asuvat samalla kadulla kuin minä. ”Ja muistaa täällä moni muukin sen työleirin ja leiriläiset”, sanoi Erkki.

Vuonna 2009 sain yllättäen puhelun Urriaavan kylästä. Soittaja ilmoitti että sinä vuonna tuli 50 vuotta Urriaavan kylän työleiristä ja olisi syy pitää täällä kylässä juhlat. Valitettavasti en silloin tavoittanut entisiä työleiriläisiä jotka olivat voineet lähteä juhliin.

Tärkein työleirien saavutus on tietenkin kylän hankkeen toteuttaminen kyläläisten kanssa. Työleireillä tehdään työtä kyläläisten kanssa, ja se on tärkeää. Mutta leirillä ja kylässä tapahtuu muutakin kuin työnteko. Se on myös tärkeää. Se jää myös ihmisten mieleen, mahdollisuus kohdata samalla tasolla, yhteisen työn puitteissa. Tämä on ollut merkityksellistä sekä suomalaisille että kyläläisille.

Skotti James Pringle päätti Urriaavan työleirin vuonna 1959 leirikertomuksen sanoihin: ”Me, jotka tänä vuonna tulimme Urriaapaan, uskoimme me sitten Jumalaan tai ihmisyyteen, saimme kokea että uskoamme vahvistivat ja täydensivät ne siteet, jotka leiriläisten ja Urriaavan kyläläisten keskuudessa syntyivät.”

Jorma Reinimaa. Tekijä Teuvo Berggren.

Olemme ylpeitä projekteistamme – Ulla Lahtinen, Åbo Akademi kasvatustieteiden ja hyvinvointialojen tiedekunta / Vaasan kehitysmaaseura

On kulunut noin 20 vuotta siitä kun Terese Ahlström ja Sven-Erik Hansén Vaasan Åbo Akademista lähtivät Tansaniaan tutkimaan ja luomaan mahdollisuutta koulutusyhteistyöhön kasvatustieteiden ylemmän koulutuksen alalla. Uhusianon tiedotteessa 1/2012 kerroin sekä suomeksi että ruotsiksi koulutuksemme ja projektimme alkuvaiheista ja tuloksista. Kehotan kiinnostuneita lukijoita etsimään perustietoja näistä artikkeleista.

Nyt käsillä oleva teksti toistaa joitakin keskeisiä asioita, mutta ensisijaisesti pyrin kertomaan siitä, miten projekti on jatkunut sekä jakamaan käsityksiäni projektien tuloksista. Tästä aiheesta pidin esityksen Uhusianon seminaarissa 2016 ja näytin myös lyhyen videokoosteen kasvatustieteiden kandidaattikoulutuksen (BA-tutkinto) opiskelijoiden juhllallisesta ja riemukkaasta graduointijuhlasta vuonna 2000, jolloin toinen BA-opiskelijaryhmämme valmistui.

Juhla vietettiin tuhatpäisen yleisön edessä Morogoro Teacher's Collegen juhlasalissa. Videossa näkyy otteita juhllisesta ja arvokkaasta kulkueesta, korkea-arvoisista kutsuvieraista, koulutuksen johtajan Sven-Erik Hansénin puheesta ja todistusten jaosta.

Lisäksi näkyy suurta riemua, miten omaiset, ystävät, opettajakunta ja me vaasalaiset kouluttajat olemme onnellisia koulutuksen hienosta lopputuloksesta. Laulusta, tanssista ja torvien soitosta ei tuntunut tulevan loppua ollenkaan.

Åbo Akademien tutkintovaatimusten mukaan

Koulutusprojektimme määrälliset tulokset ovat seuraavat: 2 BA-kurssia, lähes 40 tutkintoa, 2 MA-kurssia, lähes 40 tutkintoa ja 11 tohtoriopiskelijaa, jotka kaikki väittelivät tohtoriksi Åbo Akademissa Vaasassa. Lisäksi toteutimme Tansanian ensimmäistä yliopistotasosta erityispedagogiikan koulutusohjelmaa (BA-tutkinto) Tansanian avoimessa yliopistossa.

Tavoitteemme olivat idealistisia ja eettisiä mutta myös hyvin käytännöllisiä. Halusimme nostaa opettajakouluttajien ja kasvatustieteen johtajien kompetenssisatasoa akateemisella koulutuksella ja tutkimuksella. Koulutus oli sekä etä- että kontaktiopetusta Åbo Akademien tutkintovaatimusten mukaan. Erikoistumisalueita olivat kasvatustieteen johtaminen ja hallinto sekä erityisopetus. Koulutus toteutettiin lähes kokonaan Tansaniassa. Ainoastaan tohtorikoulutuksessa järjestettiin joitakin koulutusjaksoja Suomessa.

Koulutuksen haasteita

Koulutuksessa oli paljon haasteita. Opiskelijoilla oli perheitä, joista he olivat vastuussa, heillä oli taloudellisesti tiukkaa ja heidän englannin kielen taitonsa ei ollut kovin hyvä. Tieteellistä kirjallisuutta ei juuri ollut, eikä liioin tietokoneita ennen kuin projektien viimeisinä vuosina. Normatiivinen kulttuuri oli myös erityinen ongelma. Kun haastoimme opiskelijamme kriittiseen keskusteluun ja pohtimaan jotakin kysymystä, saimme lähes poikkeuksetta vastaukseksi ”Yes, but what is the right answer?” Kova innostus, motivaatio ja ahkeruus olivat niitä tekijöitä jotka veivät eteenpäin ja johtivat tulokseen.

Johtavia opetusalan virkamiehiä hallintoon ja koulutukseen

Entä tulokset, mitä on jäljellä tänään? Useimmat kasvatustieteiden kandidaatit ja maisterit saivat heti valmistuttuaan siirron ylempiin virkoihin ja tehtäviin. He ovat johtavissa viroissa opetusalan hallinnossa ja koulutuksessa. He ovat osaltaan jatkaneet koulutustehtäviä täydennyskoulutamalla opettajia omissa koulutuspiireissään. Tohtoriksi väitelleet ovat yliopistojen lehtoreita ja apulaisprofessoreita, opettajakoulutuslaitosten

johtajia, ministeriöiden virkamiehiä ja eksperttejä ja esim. opetussuunnitelmauudistuksen johtajia ja kehittäjiä.

Merkittävänä tuloksena nähdään myös se seikka, että meidän käyttämiä opetussuunnitelmia ja toteutusmalleja erityisesti erityisopetuksen alalla on otettu käyttöön useissa yliopistoissa. Tällaisia yliopistoja on muun muassa Lushotossa, Dodomassa ja Iringassa. Opetussuunnitelmiamme käytetään eri puolilla Tansaniaa toimivassa avoimessa yliopistossa. Opettajina kaikissa näissä yliopistoissa toimivat kouluttamamme tohtorit.

Olemme ylpeitä koulutusprojekteistamme

Akateemisten koulutusprojektiemme tuloksista olemme ylpeitä. Tulokset ovat hyviä ja kuten koulutusprojekteissa yleensä ne ovat kauaskantoisia. Koulutusprosessi jatkuu ja kehittyä heidän avullaan mikä olikin projektin keskeisin tavoite. Pidämme projektiamme onnistuneena. Projekti on vaatinut meiltä vuosien varrella paljon: Ymmärtämystä opiskelijoiden tilanteesta ja elinolosuhteista, kovaa innostusta, lujaa uskoa onnistumiseen ja vahvaa sitoutumista tehtävään, paljon yksilöllistä ohjausta sekä pitkäjänteisyyttä. Haasteita ovat olleet mm. aikataulujen noudattaminen ja yhteistyön merkityksen opettaminen.

Vaikea asia on myös ollut opettaa ja saattaa ymmärretyksi mitä tutkimuksen tekeminen on, mitä se merkitsee ja mitä se tekijältään vaatii. Opiskelijoiltamme projekti on vaatinut vallitsevissa olosuhteissa ja erilaisissa elämäntilanteissa vahvaa priorisointia ja uhrauksia, innostuneisuutta, kykyä oppia uutta, pitkäaikaista sitoutumista ja perheiden tukea. Myös työpaikan tuki on ollut ratkaiseva.

Ympäristökasvatusta, lukemisen edistämistä, opetussuunnitelmien toteuttamista

Uusin nelivuotinen projektimme on juuri päätynyt. Tämä projekti on yhteistyössä Institute of Adult Educationin kanssa toteutettu täydennyskoulutusprojekti ”Competence Development in Education”. Projekti toteutettiin kahdella paikkakunnalla, Dar es Salaamissa ja Sihan distriktissä. Kouluttamamme tohtorit toimivat projektin ohjaajina yli 50 pienprojektissa. Osallistujina olivat ala- ja yläasteen opettajat, jotka halusivat kehittää koulujensa toimintoja esimerkiksi ympäristökasvatukseen, opetussuunnitelmien toteuttamisen, lukemisen edistämisen ja vammaisten koulunkäynnin alueilla. Seuranta ja arviointi tehtiin loppusyksystä vuonna 2016. Tulokset olivat hyvinkin positiivisia ja vaikuttivat monella paikkakunnalla olevan pysyviä.

Vammaisten opetussuunnitelma käyntiin tänä vuonna

Ainoa alue, jossa emme saavuttaneet hyviä tuloksia, oli vammaisten lasten koulunkäynti. Tilanne Tansaniassa (kuten useimmissa kehitysmaissa) on edelleen sellainen että valtaosa vammaisista lapsista ei käy koulua lainkaan. Pieni osa käy eri järjestöjen ylläpitämiä yksityisiä erityiskouluja. Valtion ylläpitämiä erityiskouluja ei juuri ole. Tavoitteena tulee kuitenkin olla että kaikki lapset käyvät koulua, vammaiset lapset muiden mukana enimmäkseen samoissa luokissa (inclusive education). Tämä tavoite on nyt ensimmäisen kerran sisällytetty uuteen opetussuunnitelmaan, joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2017 alusta. Konkreettisia toteutussuunnitelmia ei kuitenkaan vielä ole tai niistä ei ole päästy yhteisymmärrykseen päättäjien piirissä.

Projektillemme on tarjoutunut mahdollisuus yrittää auttaa vammaisten lasten koulunkäynnin edistämisprosessissa, osana projektimme loppuunsaattamista. Tarkoituksenamme on keväällä 2017 käydä keskeisten toimijoiden kanssa keskusteluita strategioiden edistämistä. Näiden keskustelujen ja kirjallisten lausuntojen pohjalta toivomme voivamme vaikuttaa uusiin opetussuunnitelmiin ja näin edistää vammaisten lasten koulunkäynnin määrällistä lisäämistä. Tämä oli yksi keskeisistä projektimme tavoitteista.

Kuva sivulla 15: Åbo Akademin promootioon vuonna 2016 osallistui kaksi tohtoria Åbo Akademissa 11 väitelleestä tansanialaisesta tohtorista. Kuva Harri Kivelä.

BA-tutkinnon suorittaneiden valmistumisriemua. Kuva Greta Nygård.

Mitä Vaasan terveydenhoitosektori on tehnyt / Harri Kivelä, Vaasan kehitysmaaseura

Osaammeko tarpeeksi kriittisesti itse analysoida yli 25-vuotisen taipaleen tuloksia projekteissamme Tansaniassa? Se on visainen kysymys, koska tietämättäänkin haluaa aina selittää asiat itselleen parhain päin. Paljon työtä on tehty, monta hikipisaraa ja pettymystä noihin vuosiin on matnut. Mutta yritetty on ja yritetään edelleen.

Vaasan kehitysmaaseuran terveydenhoitosektori

Kun Vaasan kehitysmaaseura oli perustettu vuonna 1989, alkoi hurja innostuksen vaihe tosi pienellä joukolla. Päätettiin tehdä tilanneanalyysi, jota varten Morogoroon lähti kahdeksan terveydenhuollon ammattilaista, neljä lyhyeksi ja neljä pitemmäksi aikaa. Valmistui aika paksu raportti, jossa yritettiin löytää ne kohdat tämän läänin pääkaupungin ja ympäristön terveydenhuollosta, jotka olivat pullonkauloja: tärkeitä asioita, joiden takia asiat eivät toimi hyvin ja joihin meidän pienillä resursseillamme voitaisiin vaikuttaa. Seurassamme silloin alle 50 jäsentä ja nytkin vain runsaat 60. Matkalle lähti meistä mukaan monta muutakin tahoa etsimään yhteistyökumppaneita omille sektoreilleen

Kojeiden viemisestä se alkoi

Morogoron lääninsairaala oli sairaalakeskeisessä Tansaniassa ensimmäinen luonnollinen kohde, ja sen todellinen johtaja oli lääninlääkäri. Heillä oli kaikki toivelistat heti valmiina: kojeita, instrumentteja, kaikkea mahdollista ruiskuihin ja neuloihin saakka. Ei ollut ihme, että me, kuten niin monet muutkin, aloitimme varusteita hankkimalla ja järjestämällä niihin liittyvää koulutusta. Mutta oliko väärin, että lääninsairaalaan vietiin tuliaisiksi käytetty autoklaavi, kun talossa ei ollut yhtään toimivaa autoklaavia – ja onhan sterilointi tärkeimpiä asioita. Entäs sairaalamme gynekologisen osaston poistama ultraäänikone ja siihen liittyvä koulutus – ensimmäinen laite koko Morogoron sairaalassa.

Nyt tavaroiden rahtaaminen on vähäisempää, mutta tuntuisi pahalta, jos emme esimerkiksi veisi pulssioksimetrejä, pieniä kojeita, jotka näytävät happipitoisuuden potilaan sormenpäältä. Sairaalamme ne on jo poistettu ja joukkomme Suomen Punaisen Ristin komennuksilla ollut lääkäri on sitä mieltä, ettei yhdelläkään muulla

pikkuvempaimella pelasteta niin monia henkiä kuin tällä. Teho-osastolle olemme vieläkin vienteet potilasmonitoreita, joilla seurataan verenpainetta, happipitoisuutta ja sydänfilmiä. Niillä on merkitystä paitsi sairaalan potilaille myös koulutettaville lääkäreille, joita on melko paljon Morogorossa käytännön jaksoillaan.

Jatkokoulutus

Jatkokoulutus on ollut ehdottomasti tärkein alue alkuvuosien jälkeen. Lääninsairaalassa organisoimme ja tuimme ensin steriloinnin, aseptiikan ja infektoiden eston opetusta järjestelmällisesti jokaisessa pisteessä ja koko henkilökunnalle. Käytännön tasolla koko henkilökunnan kouluttaminen oli jäänyt kuta kuinkin nolleen.

HIV-koulutus oli mielestämme toinen menestystarina, kun pääsimme organisoimaan sitä siinä vaiheessa, kun asiasta ei saanut vielä puhua yleisölle mitään, erikoisluvalla saatiin lääkäreille ja hoitajille opettaa taudista, sen leviämisestä ja estämisestä. Oli paha nähdä, kun AIDS- tai HIV-positiiviset potilaat lähetettiin kotiin ilman että heillä olisi tietoa sairaudestaan ja sen leviämisen estämisestä. Se vain oli niin hävettävä sairaus koko kansakunnalle. Kesti vielä vuosia, ennen kuin saimme viedä päivystyspoliklinikan odotushuoneeseen television ja videon, jolla näytettiin HIV- ja AIDS-valistusohjelmia.

HIV-valistus leviää yhteiskuntaan ja vankiloihin

HIV-valistus levisi koulunsa päättäneiden nuorten pariin ja edelleen koko läänin luterilaisten seurakuntien nuorten informoimiseen. Oli se sykähdyttävää nähdä, kun nuoret esittivät kesken jumalanpalvelusta isoissakin kirkoissa draamoja, joissa näytettiin kaikki AIDS:in hurjat puolet ja seuraukset. Luterilaiset miettivät pitkään, mutta taisivat aloittaa tämän työn ensimmäisenä kirkkokuntana Morogorossa.

Morogoron läänin vankilalaitos pyysi meitä myös mukaan. Oli kova hätä, kun henkilökunnan perheissä AIDS levisi uhkaavasti. Valtio yritti kannustaa myös vankien informoimiseen. Niinpä läänin jokaisessa 12 vankilassa lääkäri ja hoitaja saivat kunnon opetuksen, mutta parasta oli, kun joka vankilasta 15-20 vankia sai koulutuksen pystyäkseen opettamaan muille vangeille samat tiedot. Vankiloihin hankittiin televisio ja videolaite sekä useampia ohjelmia. Kun lääkkeet tulivat käyttöön, kaikille järjestettiin mahdollisuus HIV-testiin, johon useimmat halusivatkin. Jotta projektin tulokset olisivat mahdollisimman kestäviä, valmistettiin lopuksi jokaiseen vankilaan videosarja, jossa pätevät luennoitsijat esittivät HIV-AIDS:ista saman sisällön kuin heillä

oli luennoissaankin.

Eräässä 120 vangin pikkuvankilassa oli hurja kokemus istua yhdessä vankien kanssa ympäri sisäpihaa ja seurata, kun keskellä räppäri vangit ja vankinäyttelijät esittivät tosi menevän HIV-draaman. Vangit elivät intensiivisesti mukana ja nousivat välillä ylös taputtamaan.

HIV-valistus kaikissa Morogoron peruskouluissa oli tosi iso projekti. Kaikista kouluista koulutettiin jokainen opettaja niin, että heillä olisi riittävät tiedot HIV-AIDS-opastusta varten. Ja jokaisesta koulusta lisäksi yksi opettaja sai pidemmän koulutuksen vastuupettajaksi alueellaan. VKMS teki pilottiprojektin viidessä koulussa ja kaupunkien välisenä yhteistyönä autoimme koko projektin päätökseen.

Kolmikantayhteistyö psykiatrian saralla

MEHATA on tansanialaisten psykiatrien ja hoitajien sekä potilaiden omaisten yhdistys. MEHATA otti yhteyttä: voisimme tukea psykiatrian perusopetuksen antamista koko terveydenhuoltohenkilökunnalle Morogoron läänissä. Heillä oli valmiina projektirunko, jota oli käytetty parissa muussa läänissä. Näin lähti liikkeelle kolmikantayhteistyö: me suomalaisena ja MEHATA tansanialaisena kansalaisjärjestönä ja valtion terveydenhoidon organisaatio. Niinpä läänin kaikki sairaalat, terveyskeskukset ja -asemat lähettivät henkilökuntansa koulutustilaisuuksiin. Psykiatrian perustiedot olivat todella huonot. Perusopetuksen jälkeen tehtiin jokaiseen työpisteeseen vielä kaksi seuranta- ja jatko-opetuskäyntiä, joten jokainen osallistunut sai henkilökohtaista opetusta vielä nämä kaksi kertaa. Oli varmaan järkevää ottaa infokierrokselle mukaan kirkkoherrat, muslimijohtajat, kunnan vaikuttajat ja traditionaalisia parantajia.

Morogoron läänin vankilat tulivat psykiatriaprojektiin mukaan, kun Tansanian vankilalaitoksen johto pyysi laajentaman projektia kaikkiin Tansanian suuriin ja keskisuuriin vankiloihin. Tämä oli kolmikantayhteistyötä parhaimmillaan: kaksi kansalaisjärjestöä, suomalainen ja tansanialainen sekä valtakunnallinen vankilalaitos. Taas onnistumisen edellytyksenä oli, että johdossa oli koko ajan vankiloiden ylilääkäri sekä MEHATASTA kokenut psykiatri ja pätevät psykiatriset kouluttaja-hoitajat sekä luennoimassa että tekemässä nuo kaksi opetuskäyntiä jokaisen työpaikalla. Yksi niistä valmistui projektimme tuloksena, huume- ja alkoholiongelmaisen hoito vankilaolosuhteissa. Jokaiselle annettiin kolme psykiatrian alan kirjaa.

Tutkimus psykiatrisen hoidon tarpeesta

Projektivankiloissa oli yli 50 % maan kaikista vangeista. Loppuvaiheessa tehdään vielä tutkimus psykiatristen ongelmien esiintyvyydestä ja siten hoidon tarpeesta Tansanian vankiloissa. Tämä palvelee vankilalaitosta suunniteltaessa, mitä tällä alalla jatkossa tehdään. Sitä ehdotti vankiloiden pääjohtaja projektin päätteeksi. Tällä on merkitystä jatkolle ja sitoutumiselle. Sitoutumista on korostanut myös se, että kuuden viime vuoden aikana vankilalaitos on luvannut osallistua 10 %:lla projektikustannuksiin.

Psykiatriaprojektissa olemme saaneet suurta apua Suomen Kristilliseltä Lääkäriseuralta. Olemme 10 vuoden aikana saaneet lähettää heidän vuosittaisiin korkeatasoisiin psykiatriisiin seminaareihinsa osanottajia niin lääninsairaalaista, Morogoron kaupungin terveydenhuollosta kuin vankilalaitoksesta.

Kaupunginsairaala

Morogoron suurin terveyskeskus Saba Saban kaupunginosassa on muuttumassa suureksi kaupunginsairaalaksi. Kaupungin pyynnöstä olemme nyt kahden vuoden ajan tukeneet nykyisen henkilökunnan perustason koulutusta, jotta he olisivat valmiimpia toimimaan uudessa sairaalassa. Koulutuksen onnistuminen edellytti meiltä myös uuden välinehuoltotilan organisoimista nykyiseen terveyskeskukseen.

Muita terveydenhuollon projekteja ovat olleet jo aikaisemmin Mlalin terveysaseman kunnostaminen ja varustaminen perustasolle sekä Jyväskylä-ryhmän aktiviteettina uuden terveysaseman tukeminen välineistöllä, koulutuksella ja ammattikirjallisuudella.

Mikä projekti on ollut kustannusvaikuttavin

Jos minulta kysyttäisiin, mikä yksittäinen terveydenhoitoprojekti on ollut kustannustehokkain, vastaisin että perushoitajakoulun tukeminen. Ensin Punaisen Ristin talon katto oli korjattava, samoin yksi iso luokkahuone. Sitten vielä valot ja vedet sisään.

- Vuonna 1991 lääninsairaalaan vietiin ensimmäinen gynekologian ultraäänilaitte. Ylilääkäri Leo Laakso opettaa sen käyttöä. — Vuonna 2005 lääninsairaalan koko henkilökunnan jatkokoulutus, aiheena pediatria.*
- Vuonna 2010 vankilalääkärin HIV-opetuksen ryhmätyö menossa. — Johtoryhmä ja fasilitaattorit vuonna 2013. Tansanian vankiloiden psykiatrian projekti.*
- Perushoitajakoulun jokaisen vuosikurssin oppilaalle jaettiin ilmainen oppikirja. Kuva on vuodelta 1997.*
- Tulevaan kaupunginsairaalan henkilökunnan koulutus, infektiopreventaation koulutus on päättynyt. Kaupunginsairaala alettiin rakentaa vuonna 2014.*

Kuvat Harri Kivelä.

Kolme hyvää sairaanhoitajaa oli opettajina ilman mitään opetusalan koulutusta – ja sen saat-toi havaita. Kuuden viikon kurssi pedagogiikan pikakoulutuksessa sai aikaan ihmeitä. Peruskir-jasto hankittiin. Kun lisäksi vaasalaiset rotarit lah-joittivat jokaiselle oppilaalle neljän vuoden ajan oman oppikirjan, oli tilanne todella muuttunut. Pienet satsaukset selvästi kannattivat: valmistui 600 parempaa perushoitajaa.

Mitkä komponentit olivat tärkeimmät projektien onnistumiseksi

Meillä on ollut onni saada pätevää väkeä mu-kaan eri osaamisalueilta, mutta valtava mo-tivaatio eri ryhmissämme on ollut vieläkin tärkeämpää.

Verkostoituminen Suomessa on tuottanut meille mittaamatonta hyötyä: Vaasan kaupunki, Vaasan Suomalainen Punainen Risti, Vaasan keskussai-raala, terveyskeskuksemme, paikalliset rotarit. Valtava elämys on ollut, kun järjestämiimme musiikkitapahtumiin on jo kahdesti tullut koko Vaasan kaupunginteatterisali täyteen nauttimaan esityksistä, mutta myös kuullakseen toimistamme Tansaniassa. Muita verkoston osia ovat Kepa, Uhusiano, Suomen Kristillinen Lääkäriseura. Unohtaa ei voi myöskään hollantilaista psyki-atria, tohtori Marian Mülleria, joka auttoi psy-kiatrisen projektin käynnistämisessä valtavalla paikallistuntemuksellaan maan psykiatrian tilasta ja tarpeista. Lopuksi tietenkin ulkoministeriön kehitysyhteistyöosasto on ollut korvaamaton myöntämällä 85 %:n tuen kaikille anomillemme projekteille.

Osittain etsimällä ja osittain kuin sattumalta meille on löytynyt Tansaniassa huippuluokan osajia yhteistyökumppaneiksi, jotka ovat olleet paitsi innostuneita myös erittäin sitoutuneita ja rehellisiä toimissaan. Emme ole itse antaneet mitään koulutusta, vaan olemme järjestäneet paikallisille osajille mahdollisuuden jakaa osaa-mistaan. Suurlähetystömme ja Kepan Tansanian-maatoimisto ovat aina neuvoneet ja auttaneet, kun apua on pyydetty. Välitön yhteys vaikutta-jahenkilöihin kunnan, läänin ja valtakunnan tasolla on ollut välttämätön asioiden eteenpäin viemiseksi.

Tällä hetkellä meiltä edellytettäisiin viisautta nähdä, minkälainen yhteistyö jatkossa hyödyttäi-si tansanialaisia, sillä tilanne on täysin erilainen kuin runsaat 25 vuotta sitten.

Kun konttia pakattiin

Sisustuksestakin pidettiin huolta. Kerran Vaasassa vierailulla ollut tansanialainen lääkäri näki konttia pakatessamme, että vielä jotakin mahtuisi konttiin. Hän halusi muutaman poistetun keinoahkapäällyys-teisen tuolin ja sohvan. Ne piti välttämättä saada lääninlääkärin kansliaan, joka oli sairaalan kokoustila. Sinnehän ne menivät ja palvelivat hienosti 15 vuotta.

’Hyvä koulutus avaa mahdollisuuksia’ – saksalaisen seurakunnan projektit Tansaniassa / Traute Stude

Helsingin saksalaisella seurakunnalla on ollut pit-kän aikaa projekteja kehitysmaissa, Boliviassa oli pitkä projekti, jossa autettiin intiaanilapsia saa-maan sairaalahoitoa, kun monenlaisia onnetto-muuksia sattui, ei vähiten liikenneonnettomuuk-sia, eikä perheillä ole varaa sairaalahoitoon.

Orporyttöjen kouluttamisesta Dar es Salaamissa

Hallinnoin saksalaisen seurakunnan tyttöprojek-tia. Dar es Salaamissa ja olen auttanut Mlandizis-sa sijaitsevaa lastentarhaa, esikoulua ja perus-koulua. Mlandizi sijaitsee noin 70 kilometriä Dar es Salaamista pohjoiseen vievän tien varrella.

Halusin auttaa tansanialaisia koulutiellä, sik-si ehdotin orporyttöjen koulutusta, ja projektin nimeksi tuli German Congregation girls (GC) in Dar es Salaam. Projekti alkoi. Luotettava ystäväni Amos Mgongolwa, fysiikan opettaja ja nykyään koulunsa vararehtori, ryhtyi palkattomaksi koor-dinaattoriksi. Hän näkee kauas, tulee hyvin toimeen nuorten kanssa ja antaa hyviä neuvoja.

Amos Mgongolwa valitsi projektiin kuusi orpo-tyttöä, myöhemmin vielä yhden, Sofian.

Orporytöillä ei ollut kotia, oli siis etsittävä henkilö tai perhe, joka ottaisi orporytön luok-seen asumaan korvauksetta. Tytöt saivat uudet kodit. Helsingin saksalainen seurakunta rahoitti koulutuksen: maksoi koulumaksut, kouluaterian ja bussimaksut, seurakunnan joulumarkkinoilta saatiin kirjarahat. Ilman tukea tytöt eivät olisi päässeet kouluun.

Tytöt suorittivat nelivuotisen keskikoulun, kaksi seitsemästä pääsi lukioon. Kaikki saivat tietoko-neen ja kuukauden pituisen atk-kurssin Dar es Salaamin avoimessa yliopistossa, jotta he myö-hemmin työllistyvät.

Pelkkä peruskoulutus ei riitä. Niinpä tytöt saivat myös ammattikoulutuksen. Yksi valmistui opet-tajaksi, toinen sai Dar es Salaamin Institute of Journalism-instituutissa ensin vuoden mittaisen koulutuksen tutkintoineen ja sitten vielä kak-sivuotisen lisätutkinnon päästötodistuksineen. Kaksi hankki Institute of Financial Managementin (IFM) kaksivuotisen koulutuksen ja sai päästö-todistuksen. Yksi tytöistä puolestaan kiinnostui

turismin mahdollisuuksista ja hankki turismialanoulutuksen ja tutkintotodistuksen.

On vaikeata löytää henkilö tai perhe, joka voi ottaa tytön asumaan perheenjäsenenä luokseen vuosiksi. Siihen tarvitaan paljon aikaa, varoja, halua auttaa ja paljon muuta. Siispä useimmat tytöt joutuivat muuttamaan vuosien mittaan. Yksi työstä joutui jatkuvasti vaihtamaan perhettä, eikä hän jatkanut koulunkäyntiä keskikoulun jälkeen, vaan perusti oman perheen.

Nyt nämä nuoret ovat oman alansa töissä. Kaksi jatkaa vielä opintoja. Institute of Financial Management -tutkinon suorittanut Judithi kertoi jo kuusi vuotta sitten haluavansa yliopistoon. Hienon opintomenestyksen ansiosta hän sai valtion lainan yliopisto-opiskeluun. Sofia taas pääsi keväällä 2016 ylioppilaaksi ja meni syksyllä IFM -instituuttiin. Saksalainen seurakunta maksaa Sofian koulutuksen. Kaksi tyttöä aikoo jatkaa opintojaan saatuaan työkokemusta. Syksyllä 2016 saksalainen seurakunta valitsi kaksi uutta keskikoululaista projektiinsa. Seurakunta maksaa näiden keskikoululaisten koulutuksen.

Amos Mgongolwan luotsaamat tytöt hankkivat ensin hyvän koulutuksen ja perustavat sitten perheen. He hankkivat vähemmän lapsia ja kouluttavat heidät hyvin. Nämä taas huolehtivat myöhemmin hyvin äidin hyvinvoinnista ja sosiaaliturvasta. Kollegani sanoi kerran ”Tytöistänne tulee hyviä äitejä.”

Hän on oikeassa. Tytöt ovat hyviä roolimalleja: ensin itselle hyvä koulutus, sitten perhe.

Projektista kerrotaan seurakunnan tilaisuuksissa ja lehdessä. Taloudellista tukea tulee seurakunnan budjetista, projekteista, kolehdeista ja seurakuntalaisilta.

Mlandizin lastentarha, esikoulu ja koulu

Tansaniassa on vaikeata saada hyvä koulutus. Puolet tansanialaisista on lapsia, alle 15-vuotiaita. Koulutukseen tarvitaan valtavasti varoja. Sekään ei riitä, kun kouluja ei ole tarpeeksi, ei opettajia, pulpetteja, kirjoja eikä muuta tarpeellista. Luokat ovat suuria.

Huhtikuussa 2011 sain tekstiviestin ystävältäni Felisteriltä. Hän kertoi perustaneensa lastentarhan ja pyysi tunnuslausetta sille. Ehdotin että Education gives alternatives. Hyvä koulutus avaa mahdollisuuksia. Tarha oli hyvä idea. Koskaan ei ole liian aikaista alkaa varhaiskasvatusta.

Syyskuussa vuonna 2011 menen Mlandiziin, 50 000 asukkaan kuntaan. Sinne pääsee helposti, 70 kilometriä päättietä pohjoiseen.

Menemme lastentarhalle: siellä on toistakymmentä lasta ja kaksi ohjaajaa. Toinen heistä

on saanut vuoden mittaisen lastentarhanopettajakoulutuksen. Lapset opettelevat innolla englantia.

What is this? kysyy pikkutyttö ja osoittaa karttakepillä leijonan kuvaa. Englannin opetus alkaa aikaisin, onhan englanti opetuskieli jo keskikoulussa.

Lastentarha sijaitsee aivan Bagamoyontien varrella. Tiellä huristelivat bussit ja kuorma-autot.

Näen mielessäni jo ensimmäisen onnettomuuden - niitä on Tansaniassa paljon. Menemme Felisterin kotiin ja toteamme, että turvallisempi paikka on Felisterin kodin yhteydessä, sinne rakennamme lastentarhan.

Kotiin palattuani kirjoitan saksalaisen seurakunnan lehteen ja pyydän halukkaita mukaan projekteihin.

Löytyy pari kiinnostunutta ja samalla myös uusi kanava, hyväntekeväisyysjärjestö Agora ja sen innokkaat jäsenet. Kolmena vuotena Agora on järjestänyt konsertteja innostuneen musiikinopettajansa johdolla Mlandizin lastentarhan hyväksi. Agora on maksnaut saksalaiselle seurakunnalle tilojen vuokraamisesta.

Agoran tukikonserttien merkitys Mlandizin lastentarhan rahoittamisessa on ratkaisevan tärkeä, kun vuosina 2011 - 2014 rakennettiin lastentarhalle talo.

Vuonna 2015 lastentarhassa ja esikoulussa oli kolme opettajaa ja viitisenkymmentä oppilasta.

Toiminta on koulumaista: swahilia, lauluja, leikkejä, englantia, laskentaa. Oppilaat tottuvat esiintymään, he ovat mielellään luokan edessä. Välitunnilla tarjotaan vettä ja puolelta päivin oman kokin valmistama lämmin ateria suomalaiseseen malliin.

Kerran Felister lähettää tekstiviestin: Angelan opettaja pyytää apua, kirjoja koululuokilleen.

Eihän vaativassa kansallisessa peruskoulun loppukokeessa menesty, jollei kirjoja ole saanut nähdä.

Kysyn, montako oppilasta Angelan luokalla on. Vastaus: 145, siis 74+71. Totta, usein opettaja ei ole paikalla esimerkiksi malarian tai muiden syiden vuoksi.

Felisterin kanssa päätämme rakentaa koulun. Felisterin isä lahjoittaa koululle ison tontin. Hänen tyttärensä, Felisterin sisar lastentarhanopettaja Sayuni lähtee kahdeksi vuodeksi Dar es Salaamiin opettajankoulutukseen - perhe maksaa kulut.

Vuonna 2015 ensimmäinen kolmiluokkainen koulurakennus valmistuu. Pihalla on vesiposti ja puhdasta vettä. Tammikuussa 2016 lastentarha ja esikoulu siirtyvät näihin uusiin tiloihin avaramalle alueelle ja ensimmäinen peruskoululuokka alkaa toimintansa. Ruokaa ei vielä ole, mutta puhdasta vettä on. Tammikuussa 2017 toinen peruskoululuokka alkaa toimintansa.

Kerran Felisterin taiteellisesti lahjakas adoptio-tytär Angela kirjoittaa minulle kirjeen. Hän kiittää siitä, että opetin hänelle englantia ja laskentaa. Nyt, viidennellä luokalla, hän on luokkansa paras. Hän kertoo, että hän haluaa opettajaksi.

Nyt pitäisi alkaa kehittää opetuksen sisältöjä ja metodeja. Haasteita ja kehittämistä riittää, kaupungeissa ja etenkin maalla. Suurin osa väestöstä asuu maaseudulla, ja heillä pitää olla samat koulutusmahdollisuudet kuin kaupungissa. Haluan tarjota lapsille paremman koulutuksen ja antaa naisille työpaikkoja koulussa ja koulun ruokalasissa. Monet naiset ovat yksinhuoltajia, joiden on selvittävä perheidensä kanssa.

Kuvat kouluelämää Mlandizin esikoulusta, Traute Stude.

Kansalaisjärjestöjen roolilla on haasteita / Timo Lappalainen, Kepan toiminnanjohtaja

Olen iloinen että saan olla täällä vähän niin kuin poikasena teidän kanssanne, teidän joilla on kymmenien vuosien kokemus mielenkiintoisista projekteista. Minun roolini on tarkastella tätä päivää ja vähän myös tulevaisuutta, maalata tämän hetken toimintaympäristöä ja tekemisiä Suomessa.

Kansalaisjärjestöjen roolilla on haasteita, olemme Kepassa huomanneet ja jäsenjärjestömme huomaavat sen kun ne pyrkivät tahollaan pääsemään päätöksentekijöiden juttusille tai kun tulee pyyntöjä ja lausuntoja. Tulee sellainen olo että kuvio ikään kuin heikentyy, on yhä vähemmän aikaa kommentoida ja saattaa jäädä pois joltakin kommentointikierrokselta. Meidän aikaisemman kommentointikokemuksen mukaan ulkoministeriön kanssa on ollut yhteistyökumppanuutta, ollaan oltu ikään kuin samassa veneessä. Nyt on aika ajoin sellaisia tilanteita, että tullaan kommentointivaiheen loppupäähän, kun virkamiehet muistavat että kansalaisjärjestöjäkin pitää kuulla. Minusta tämä on vähän sääli, koska meillä on pitkä yhteistyö. Välttämättä tämä ei ole ulkoministeriön vika, vaan kertoo Suomen vaikeasta ja heikosta tilanteesta ja resurssien pienentymisestä.

Järjestöjen roolin kaventuminen on ehkä toinen seikka, joka liittyy tuloksellisuuskeskusteluun.

Oli hyvä että Marja-Liisa Swantz otti tämän esiin arviointikuvioissa. Kun me käymme debattia siitä, millä tavoin kansalaistoimintaa tuetaan valtion varoin, niin on täysin asiallista, että veronmaksajille ja viranomaisille selvitetään, mitä verovaraille tapahtuu. Tuloksellisuustrendi on kuitenkin menossa vähän ylilyönneiksi. Se on vaarassa ohjautua myös senttyypisten toimintojen painottamiseen, joissa on helppo osoittaa konkreettisia tuloksia. Järjestöt voivat katsoa ►

kestävää kehitystä vähän laajemmasta näkökulmasta, esimerkiksi kuinka puututaan yhteiskunnalliseen kehitykseen. Yhteiskunnallinen kehitys on olennainen asia, se vähitellen purkaa eriarvoisuutta ja sitä kautta alkaa kymmenien vuosien ahkeran työn tuloksena vähitellen näkyä muutosta. Sellaista ei ehkä tässä nykyisessä kehityspolitiikan harjoittamisessa näy.

Poliittisessa kehityksessä muutoksilla on aika heikot saumat tällä hetkellä. Jos pystyy konkreettisesti osoittamaan että tässä on tiilipino, joka saatiin aikaiseksi puolessa vuodessa ja siitä tehdään jotakin. Se on hyvä tulos, mutta esimerkiksi jokin muutos, joka kaventaa sukupuolten välistä eriarvoisuutta, niin siitä keskustelun käyminen on nykyisin aika vaikeata.

Evaluaatioista

On ihan totta että evaluaatioihin menee aika paljon resursseja niin kuin Marja-Liisa Swantz puhui. Olemme Kepassa myös vähän kerrassaan tulossa yhä huolestuneemmaksi. Reilu vuosi sitten tuli Reinikan raportti siitä, mitä kansalaisjärjestöt ovat saaneet aikaan. Se on yhden henkilön selvitys ja hän itsekin myöntää sen. Hän ei ehkä halunnut lähteä sanomaan, miten paljon tietolähteitä käytettiin. Hänen pointtinsa oli että voi olla että syntyy tuloksia tai voi olla että ei synny.

Reilu puolitoista vuotta sitten alkoivat järjestöjen evaluaatiokierrokset. Ne koskevat tällä kertaa niitä, jotka ovat saaneet ohjelmataukea, kumppanuusjärjestöjä, yhteistyö- ja kattojärjestöjä ja säätiöitä ja Demo ry:tä joka on puolueiden perustama. Evaluaatiot toteutetaan kolmessa ryhmässä ja ensimmäisen evaluaatioryhmän tulokset tulivat 15. syyskuuta.

Olemme kuulleet eräältä evaluaatioryhmältä, että tulokset olisivat aika positiivisia. Niissä pystytään osoittamaan että tuloksellisuutta on. Me tiedämme että on jonkin verran käyty kädenvääntöä siitä minkä tyypisessä asussa raportti tuodaan esille. Olemme pikkuisen varpaillamme siitä, kuinka paljon evaluaatoraportteja käytetään poliittisen ohjauksen välineinä.

Reinikan raportti esitettiin puolitoista vuotta sitten ja viikko sen jälkeen leikattiin järjestörahoitusta 43 %. Oli vain onneton ja ikävä sattuma poliittisen päätöksentekijän kannalta, että nämä asiat osuivat niin lähekkäin. Me Kepassa pyrimme arvioimaan, että onko tässä nähtävissä poliittinen agenda, joka näyttäytyy kehitysjärjestöjen rahan käytössä, kun hakukriteerit tiukkenevat. Korostetaan yhä enemmän, että suuri on kaunistaa ja että pienten ja vapaaehtoisvoimin pyörivien järjestöjen olisi mahdotonta saada valtionapua hyvillenkään hankkeille. Nämä ovat uhkaavia

skenaarioita.

Rupesimme Kepassa pohtimaan tätä, kun puolitoista viikkoa sitten tapasimme kehitysministeri Mykkäsen. Väänsimme rautalangasta kuinka on itseisarvo ja olennainen asia, että kehitysjärjestöjen joukko on moniulotteinen, monimuotoinen ja monivärinen joukko. Se tarjoaa monelle suomalaiselle mahdollisuuden osallistua globaaliin solidaarisuuteen, vastuuseen ja todelliseen tekemiseen.

Rahoitusleikkauksista

Tämä on kaikille tuttua, 43 % leikattiin, noin 200 henkilöä irtisanottiin viime vuonna, Kepasta poistettiin 33 paikkaa, 20 paikkaa lähti meidän toimistoista etelässä ja 13 paikkaa pohjoisessa, Nicaraguan ja Mekongin toimistot suljettiin, Tansania ja Mosambik toimivat yhteistyössä. Monilla muilla järjestöillä on ollut vastaavasti sama tarina. Jos jotakin valoa ja lohtua haluaa nähdä, että olemme kuulleet että yllättävän moni irtisanottu on kuitenkin työllistynyt.

Kun tapasimme ministeri Mykkäsen, toistui sama kuin aina, kun tulee uusi kehitysministeri. Tietyt peruskysymykset käydään läpi uudestaan ja uudestaan. Yksi on että ministeriö kanavoi ja ohjaa Suomen kehitysyhteistyötä, määrärahoja ohjataan moniin kohteisiin, miten suhtaudutaan järjestöjen saamaan tukeen, onko ohjelmamaita liikaa, pitäisikö tukea keskittää vai ohjata niihin teemoihin, jotka ovat Suomen kehityspolitiikan painopisteitä tai niihin maihin jotka ovat Suomen virallisia ohjelmamaita. Tätä ministeri pohti mielessään, mutta jatkoi sitten ajatustaan niin, että ehkäpä ei ole ihan tarkoituksenmukaista ottaa tiukkaa linjaa. Hän käytti muistaakseni sanontaa ”että voihan niitä syrjähyppyjä tehdä”, että Suomen kehitysmäärärahoilla voisi tukea hankkeita, jotka täyttävät tuloksellisuuden vaatimuksen ja ovat hyväksi havaittuja, vaikka ne eivät satu olemaan virallisesti ohjelmassa.

Tämä on ollut meidän edunvalvontamme kannalta peruslähtökohta, se että valtiovalta tai ulkoministeriö ei rajoittaisi tuen antamista järjestöille alueellisilla tai temaattisilla ohjeistuksilla. Me olemme Kepassa pyrkineet perustelemaan tätä sillä, että sen kautta varmistetaan että suomalaisella kansalaisyhteiskunnalla on järjestöjen sä kautta vaikuttamisaikkoja monessa paikassa ja että järjestötoiminta voi päästä toimimaan alueella tai aiheissa joihin virallinen kehitysyhteistyö ei pääse.

Tämä ajatus lähtee vähän sellaisesta mitä Ilkka Kanerva, kokoomuksen pitkäaikainen kansanedustaja, pohti Suomi-Areenalla ääneen, että hän on muuttanut ajatuksiaan siitä, onko enää tarkoi-

tuksenmukaista käyttää julkista tukea järjestöjen toiminnan tukemiseen. Niitä ajatuksia ovat jotkin muutkin yksityiset kansanedustajat esittäneet. Tässä vähitellen ruvetaan ikään kuin seuraamaan tämänhetkisen kehityspolitiikan painopistealueita, jotka nykyisin painottuvat hyvin vahvasti rahan ja toiminnan kanavoimiseen yrityssektoreiden kautta, jossa järjestöt ikään kuin jäisivät lapsipuolen asemaan. Tässä täytyy oikeasti herätä miettimään, että onko tässä tapahtumassa hiljaisesti sellainen muutos, jossa kansalaisyhteiskunta, kansalaistoiminta, kansalaisten tai järjestöjen asema tai rooli ei olekaan itsestään selvä tai vahva. Nyt vielä olemme uskoneet, että meillä on vakaa pohjoismainen yhteiskuntamalli, jossa lähdetään liikkeelle siitä, että se myös edellyttää vahvaa kansalaisyhteiskuntaa, demokratiaa, moniäänisyyttä ja avoimuutta. Se on nähty niin tärkeäksi että me olemme valmiit käyttämään järjestöjen tukemiseen julkisia varoja.

’Vähemmän on enemmän’

Edellisen kehitysministerin Toivakan lempilause oli ”vähemmän on enemmän”. Kun kehitysrahoitusta vähennetään ja toimintaa tehostetaan, tulee enemmän. Me olemme yrittäneet sanoa, että vähemmällä saa vähemmän. Ministeri varmaan pohti, että kertokaa kuinka kehitysmäärärahojen leikkaus on vaikuttanut. Kyllähän sieltä tuli aika synkkiä lukuja, muun muassa Planilta jäi noin 15 000 tyttöä ilman koulutusta.

Kattojärjestöjen ja yhteistyöjärjestöjen eli Kepan näkökulmasta on tärkeää, että seurataan tarkkaan sitä, mitä kilpailuasetelma versus yhteistyö vaikuttaa. Ministeriön johto on antanut sen viestin että kun määrärahoja vähennetään, se ikään kuin kannustaisi järjestöjä tekemään enemmän yhteistyötä. Toki me olemme myös pyrkineet vahvistamaan tätä viestiä, että on ihan järkevää yhdistää rajallisia resursseja, kuin pyörittää minimillä kymmentä hanketta, niin on tarkoituksenmukaista jättää jotain pois.

Mutta toinen puoli on se, että kun resursseja on vähemmän käytössä ja kilpailuasetelmat vallitsevat, niin silloin ainakaan tiedot eivät liiku, ja vähitellen luodaan ikään kuin yritysmuotoinen toimintatapa, jossa meidän liikesalaisuuksiamme ei saa vuotaa tuolle toiselle. Tämä on aika tuhoisaa, kun me puhumme kansalaisyhteiskunnasta, joka perustuu siihen, että olemme solidaarisia toisillemme. Tiukassa paikassa ryhtyy pohtimaan prioriteettien valossa, mitä varten olemme olemassa. Tietty aatteen kirkkaus ikään kuin kristallisoituu, syntyy niitä kirkkaita ajatuksia siitä, mitä ei ainakaan haluta pois.

Uutta ajattelua ja uusia toimintatapoja

Yhden konkreettisen tapauksen nostaisin esiin, thaimaalaisen järjestön, joka valmistaa hedelmäpurkkeja ja joka tukee tehtaassaan työolosuhteita, muun muassa ei teetä lapsilla työtä. Muun muassa suomalaiset kauppaketjut tuovat tämän järjestön hedelmäpurkkeja tänne myyntiin. Järjestö ei ole saanut mitään valtion tukea, joten se perusti pari joukkorahoituskuviota, rahaa kerättiin yksityisiltä ihmisiltä, ikään kuin osuuskunnan tapaan. Tällaista keinoa tarvitaan laajemminkin. Se on yksi konkreettinen rahoituskeino. Kilpailuasenteella voi synnyttää myös uutta, yhdistää synergioita.

Kun julkinen rahoitus järjestöille on pudonnut noin 114 miljoonasta 65 miljoonaan, on jäsenjärjestöiltä saatu ilahduttavia viestejä, että jäsenmäärät ovat kasvaneet, ja rahatukea on saatu feissauksella tai sitten lahjoituksilla yksityisiltä ihmisiltä. Niiden määrä on kasvussa. Tätä emme tietysti kovin kovaa huutele Merikasarmen suuntaan tai Timo Soinille, koska sehän oli perussuomalaisen rahoitusidea, että jokainen suomalainen antaa 200 euroa ja 5 miljoonaa kertaa se, niin siinä se oli kehitysrahoitus.

Mutta on se ilahduttavaa, että tämä on osoittanut suomalaisilla olevan vankka luottamus järjestöjen tekemään työhön, kun nähdään että järjestöjä kohdellaan kaltoin. On sellaista mielihalua ja henkeä, että jos riippuvuus ulkoministeriöstä vähenee, niin sehän voisi olla ihan hyvä asia, riskejä voi ikään kuin hajauttaa useampaan koriin.

Ajatuksia tulevaisuudesta

YK:n uusi kehitysohjelma 2030 perustuu 17 tavoitteeseen ja kolmeen periaatteeseen, siinä on kestävä kehityksen kaikki kolme periaatetta, se on yleismaailmallinen, ja sitten eriarvoisuus eli enää ei puhuta vuosittain tavoitteiden kurjimman köyhyyden poistamisesta, vaan puhutaan köyhyyden lopullisesta poistamisesta, vaan puhutaan ikään kuin kvantitatiivisesta eriarvoisuudesta. Kepan mielestä eriarvoisuuden käsitteen mukaan ottaminen kehityspolitiikkaan ikään kuin avaa politiikan oven.

Nyt ei puhuta, että saataisiin lisää rahaa tai saataisiin puoli miljoonaa köyhää vähemmän, vaan eriarvoisuus ajaa kysymyksen siihen, mikä on kohtuullista varojen ja resurssien jakamista.

Sitten universaliteetti, meille on Kepassa aika mullistava ajatus, että pohjoinen - etelä ikään kuin käsitteenä alkaa haihtua, ei ole enää mitään jakolinjoja. ►

YK:n 2030-agendassa jokainen agendan allekirjoittanut maa joutuu itse asettamaan omat tavoitteensa ja jopa paikallistasolla. Nyt allekirjoittajia on muistaakseni 194 maata. Suomessa se tarkoittaa, että vuoteen 2030 mennessä 40 % Suomessa alempaan tuloluokkaan kuuluvien tulokehityksen on oltava yli mediaanitason tulokasvun. Yhtäkkiä tämä köyhyyskeskustelu ja miten köyhyyttä poistetaan, tulee yhtä todelliseksi Suomessa kuin esimerkiksi Tansaniassa tai Vietnamsissa. Köyhyys tuleekin yhtäkkiä meidän todellisuuteemme.

Me Kepassa näemme agenda 2030 valtavana mahdollisuutena, nyt ikään kuin syntyy oikeudenmukainen reilu maailma, kun ihmiset kaikkialla maailmassa voivat elää ihmisarvoista, oikeudenmukaista elämää, jossa oikeudet toteutuvat.

Meille syntyy referenssipisteitä omaan lähi- ja elinympäristöömme niistä ilmiöistä, jotka johtuvat samoista rakenteellisista valuvirheistä, jotka aiheuttavat eriarvoisuutta ja köyhyyttä etelässä. Tämä tuo mielestäni järjestöjen kehitysviestinnälle, suomalaisten asenteisiin vaikuttamiseen ihan erityyppistä virtaa ja energiaa.

Yksi esimerkki on veroparatiisien verovälittely, joka on kehitysmaille aika ratkaiseva kysymys, kun puhutaan millä tavalla saadaan mobilisoitua paikallisia resursseja kehitysmaiden hallinnon käyttöön. Tällä hetkellä lasketaan, että kehitysmaihin virtaa 130–140 miljardia dollaria vuosittain. Samaan aikaan sieltä virtaa, eri laskelmien mukaan 10 tai 8 kertaa enemmän rahaa ulospäin. Tämä panee miettimään, että eihän tässä ole mitään tolkkua ja järkeä. Ei mikään kehitysyhteistyön määräraha pysty hoitamaan tätä hommaa. Tämä verovälittely, monikansallisten yhtiöiden siirtosuunnitelmat tai Sambian kaivannaisteollisuuden kiristäminen, verohelpotuksien antaminen nollaverolla ja kehitysmaiden paneminen kilpailemaan verohelpotuksista.

Meillä Pohjoismaissa ja miksei Euroopassakin talous kiristynyt, ja verokysymys on ihan eri tavalla aktualisoitunut. Noin tuhannella suomalaisella on sijoituksia Sveitsissä. Siitä käydään kuumana keskustelua iltapäivälehdissä. Ja tämä on ollut todellisuutta kehitysmaissa monta kymmentä vuotta. Vasta nyt kun se aktualisoituu meidän todellisuudessa, on selvästi tullut momentum, että tarttis tehdä jotakin. Kansainvälisellä agendalla on tällä hetkellä tapahtunut paljon edistystä.

Uskomme, että järjestöjen ja yritysten välillä on mahdollista tehdä yhteistyötä. Monet teistä täällä ovat pienten järjestöjen edustajia, mutta älkää missään nimessä ajatelko, että se on vain Plan tai

World Vision, ne isot joilla on resursseja ja niin vahva brändi, että ne kiinnostaisivat yrityksiä.

Kun me teimme sadan yrityksen parissa selviytyksen, millä ehdoilla niitä kiinnostaisi yhteistyö järjestöjen kanssa, oli yllättävää että tuli esille viesti, että jokin pieni järjestö voi olla ihan vakavasti kiinnostava yhteistyökumppani. Se voi toki tuoda järjestöille resursseja, mutta nähdään myös että yritysten ja järjestöjen yhteistyö voi parhaimmillaan saada aikaan sellaista vastuullisuutta, joka voisi johtaa kestäväan kehitykseen.

Olemme Kepassa käyneet vähän sellaista debattia ministeriön johdon kanssa siitä, että nyt kehityspolitiikassa on kyse suomalaisen yrityssektorin vahvistamisesta. Olemme usein sanoneet, että olemme epäisänmaallisia, kun meitä ei kiinnosta, nouseeko siellä Suomen lippu, mutta meitä kiinnostaa se miten paikallinen yritys pääsee vauhtiin. Meitä kiinnostaa kuinka yritys paikassa X tuntuu olevan paikallisten yritysten mielestä paras. Siitä me olemme kiinnostuneita.

Onko Suomessa vielä kehitysmaaliikettä

Omassa järjestökentässä, tukijapiireissä tai yhteisöissä keskustellaan siitä, tarvitaanko vielä kehitysyhteistyötä. Puhutaan hienosti muutosteoriasista. Jos visiona on oikeudenmukainen maailma, kaikille ihmisoikeus ja kaikille ihmisarvoinen elämä, niin miten siihen päästään. Tästä syntyy kysymys, onko kehitysyhteistyöllä enää mitään roolia. Jotkin meidän jäsenjärjestöistämme ovat vähän niin kuin kompassi hukassa. Jäsenkyselyssä kysyttiin jäsenjärjestöiltä, onko Suomessa vielä kehitysmaaliikettä. Kokonaisvastaus oli vähän niin kuin, että olen kuullut on kaupunki tuolla eli vastaus oli että ehkäpä on, ehkäpä ei.

Ehkä tämä kertoo prosessin tilasta tällä hetkellä. Ehkä nähdään että kehitysyhteistyö tarvitsee rinnalleen jotakin muuta. Mutta tärkeätä on, että kehitysyhteistyötä tehdään, sillä on edelleen paikkansa. Se on erittäin vahva globaalisien solidaarisuuden osoitus. Hätää on vielä edelleen, mutta kehityssponnisteluja tapahtuu monella muulla saralla. Siihen kytkeytyvät yritykset ja muut järjestöt. Nämä tekevät meidän historiamme ja kokemuksemme kehitysmaatoiminnasta. Se on meidän yhteinen identiteettimme.

Seminaaripuheesta toimittanut Elina Puhto.

† Meidän Kaarlo

Vaasan Kehitysmaaseuran isähahmo, Kaarlo Koskimies on poissa.

Hän kuoli 29.11.2016 86 vuoden ikäisenä. Ollessaan Vaasan Työväenopiston rehtorina hän sai idean perustaa myös kehitysmaapiirin, joka oli Vaasan Kehitysmaaseuran siemen.

Vuosina 1988-1989 tapahtui paljon. Mahdollisuuksien tori -tapahtuma käynnistyi Vaasan suomalaisen seurakunnan aloitteesta ja 1989 perustettiin Vaasan Kehitysmaaseura. Molemmissa hankkeissa Kaarlo oli inspiroiva edelläkävijä.

Vaikka hän oli mukana monessa kuten ympäristöseurassa, Vaasan kaupungin historiatoimikunnassa, paikallispolitiikassa, ja maakuntatason luottamustehtävissä sekä paikallispolitiikassa, kehitysyhteistyö oli niin lähellä hänen sydäntään, että jo vuodesta 1994 hänestä tuli Vaasan Kehitysmaaseuran inspiroiva puheenjohtaja 15 vuoden ajaksi.

Heti alussa kehitysmaaseuraan liittyi monia eri alan ihmisiä osaksi juuri siksi, että Kaarlon verkosto oli laaja. Jo vuonna 1991 hän oli mukana ensimmäisellä kehitysmaaseuran tekemällä

matkalla Morogoroon. Tällä matkalla kartoitettiin yhteistyömahdollisuuksia ja solmittiin tärkeitä suhteita eri sektoreilla, kuten ystäväkaupunkimme Morogoron hallintoon, terveydenhuoltoon, kouluihin, kirjastoon, seurakuntaan ja sosiaalipuolelle.

Kaarlo osoitti, että kehitysyhteistyötä voidaan tehdä myös omassa maassa järjestämällä vuosien mittaan eri alueiden asiantuntijoita kertomaan kolmannen maailman tilanteesta ja tarpeista. Samalla vaasalaisille aukeni mahdollisuus tutustua kansainvälisiin virtauksiin työväenopiston kautta.

Viimeinen projekti, jossa Kaarlo ehti olla mukana, oli perinteenkeruuprojekti. Siinä koulutettiin paikallisen kansalaisjärjestön jäseniä toteuttamaan ideaansa kerätä suullista historiaa Morogoron seudulta. Antropologiaan perehtyneenä tämä alue kiinnosti häntä erityisesti.

Viime aikoina hän myös korosti, että kehitysmaiden tarpeet tänään ovat erilaiset kuin hänen ensimmäisen matkansa aikaan vuonna 1991.

Uhusianon hallituksen jäsenenä hän oli monen vuoden ajan, puheenjohtajanakin kaksi vuotta, ja valtakunnallisella tasolla Kepan hallituksessa. Kepan 25-vuotisjuhlassa hänet palkittiin merkittävänä kehitysyhteistyön vaikuttajana ujamaa-veistoksella. Vuonna 2015 hänet kutsuttiin myös Vaasan Kehitysmaaseuran kunniapuheenjohtajaksi.

Me muistamme hänet aitona ”vanhanajan humanistina”, innoittajana ja laajakatseisena näkijänä. Unohtamatta – kuten kuvasta näkyy – pientä pilkettä silmäkulmassa.

Vaasan Kehitysmaaseura: Harri Kivelä, Meta Sahlström, Sinikka Sepänmaa. Kuva sanomalehti Pohjalainen.

Uhusiano

Uhusiano on swahilia ja merkitsee yhteyttä, yhdyssidettä. Uhusiano on suomalaisten, Tansaniassa kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen yhteysjärjestö.

Yhdistyksen vapaaehtoisuuteen perustuvia painopisteitä ovat tiedotus, koulutus ja koordinointi Suomessa ja Tansaniassa.

Työmuotoina ovat kokousten lisäksi Suomessa vuosittain pidettävä Uhusiano-seminaari, tiedotelehden julkaiseminen kaksi kertaa vuodessa, jäsenkirjeet sekä erilaiset koulutus- ja tiedotustilaisuudet.

Uhusianon jäseneksi voivat liittyä yksittäiset henkilöt ja erilaiset järjestöt.

VUODEN 2017 JÄSENMAKSUT

- henkilöjäsenet 25 euroa
- opiskelijat, työttömät ja eläkeläiset 15 euroa
- jäsenjärjestöt 45 euroa

Jäsenmaksu maksetaan Uhusiano ry:n tilille VSOP FI25 5660 0620 0121 95. Merkitse liittyessäsi yhteystiedot (osoite ja sähköpostiosoite) tiedonanto-osaan. Jäseneksi voi liittyä Uhusianon internet-sivujen kautta. Muista yhteystiedot myös liittyessäsi netissä.

JÄSENJÄRJESTÖT

Hyvinkään kehitysmaayhdistys, Hyvinkää
Iisalmen Nuorison Tuki, Iisalmi
KehyApuYstävät, Äänekoski
Msingi-seura ry (*Msingin ystävyysseura*), Janakkala
Suomen settlementtiliitto, Helsinki
Toivala-säätiö, Kuopio
Vaasan kehitysmaaseura – Vasa u-landsförening
Äetsän kehitysmaaseura, Sastamala

HALLITUKSEN JÄSENET 2017

Heli Pimenoff, puheenjohtaja
sähköposti pimenoff.heli (at) gmail.com
puhelin +358 50 3132 028

Elina Puhto, sihteeri
sähköposti elina.puhto (at) gmail.com
puhelin +358 40 7461 635
Tilkankatu 7 B 21, 00300 Helsinki

MUUT VARSINAISET JÄSENET

Dora Jokinen, varapuheenjohtaja, Tampere
Erkki Andersson, taloudenhoitaja, Helsinki
Pili Iddi-Tuominen, Lahti
Vilppu Palmberg, Turku
Meta Sahström, Vasa

VARAJÄSENET

Georg Pimenoff, Sastamala
Sinikka Sepänmaa, Vaasa
Traute Stude, Espoo
Oona Timonen, Helsinki

Uhusianon internet-sivut: www.uhusiano.fi
Myös Facebookissa: facebook.com/uhusianory

UHUSIANO-TIEDOTE 2/2016

Julkaisija: Uhusiano ry
Toimitus: Elina Puhto, Traute Stude ja Susanna Vironmäki
Ulkoasu: Michael Diedrichs
Painopaikka: Bulbus Oy, Helsinki

Uhusiano-tiedote ilmestyy kaksi kertaa vuodessa.